MTA TK Gyerekesély Műhelytanulmányok
2015/1

Szigetvári kistérség

A kistérségben élő gyermekek, fiatalok és családjaik helyzetének, igényeinek és szükségleteinek felmérése 2014

Polonyi Gábor

MTA TK
Budapest
2015

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

Készült a TÁMOP-5.2.1 támogatásával

Írta: Polonyi Gábor

Szerkesztette: Bauer Zsófia

Kiadja az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont

1014 Budapest, Országház u. 30.

http://gyerekesely.tk.mta.hu/

Tartalom

Összefoglaló 4

1. A helyzetfelmérés módszerei 6

1.1. A vizsgálati minta 6

1.2. A kutatás kérdőíve 9

2. Demográfiai jellemzők 10

3. Foglalkoztatottság 12

4. Anyagi helyzet 14

5. Lakáshelyzet 19

6. Nevelés, oktatás 23

6.1. Bölcsőde 23

6.2. Óvoda 23

6.3. Iskola 26

7. A gyermekek szükségleteinek kielégítettsége 30

8. Egészség 36

9. A településhez, kistérséghez való kötődés 38

10. Gyerekszegénység elleni program 38

MELLÉKLET 40

Összefoglaló

Eredményeink szerint a kistérségben zajló demográfiai folyamatok erősítik a gyermekes családok szegénységi kockázatát.

A demográfiai folyamatok azt mutatják, hogy gyerektársadalmon belül nő a roma származású gyermekek aránya, akik a nagyobb szegénységi kockázattal rendelkező sokgyermekes családokból érkeznek.

A kistérség legnagyobb problémája a nagyarányú munkanélküliség, ezzel együtt a foglalkoztatottság alacsony szintje, illetve a munkalehetőség hiánya.

Ezeket a problémákat csak részben tudja orvosolni a közmunka lehetősége, amely azonban meghatározó foglalkoztatási forma a kistérségben.

A gyermekes családok szegénységi kockázatát növeli az alacsony iskolázottsági szint.

A gyerekes családokon belül nagyon alacsony a munkaerőpiacon nagyobb esélyt kínáló közép-, illetve felsőfokú végzettségűek aránya.

Az országos átlaghoz képest alacsony a gyermekes családok jövedelme, s ennek következtében a gyermekek többsége szegénységben él.

A gyermekes háztartások lakásminősége elmarad az országos átlagtól.

Mind 2013-ban, mind 2014-ben a szubstandard lakások aránya 10% körül mozog, ez háromszorosan meghaladja az országosan mért értéket.

Az oktatási intézmények közül a szülők mind az óvodákat, mind az iskolákat pozitívan értékelik.

Egyes esetekben a felszereltséget kifogásolják a válaszadók, de az óvónők és pedagógusok munkáját jónak találják.

A gyermekek szükségleteinek kielégítettségében hiányok tapasztalhatóak, de ebben nem annyira meghatározóak az anyagi szempontok.

Az országos adatokhoz képest a kielégítetlen szükségletekben kisebb szerepet játszanak az anyagi szempontok, a pénzhiány.

A rossz anyagi körülmények hatása az egészségi állapot alakulásában meghatározó.

Az egészségi állapot különböző indikátorai az országos helyzethez viszonyítva rosszabb képet mutatnak a kistérségben.

A Gyerekszegénység elleni program ismertsége nem, de elterjedtsége növekedett a vizsgált időszakban.

A program ismertsége az elmúlt egy év során nem emelkedett. Viszont örömteli, hogy a programokon való részvétel az elmúlt egy év során intenzívebbé vált.

1. A helyzetfelmérés módszerei

Az adatfelvétel a Szigetvári kistérségben élő gyermekes családok reprezentatív mintáján két hullámban történt: az elsőre 2013 augusztusában került sor, a másodikra pedig 2014 októberében. A kistérségben a kérdezést első alkalommal a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Kar Szociális Munka ás Szociálpolitikai Intézetének (Szekszárd) oktatói és hallgatói végezték, második alkalommal pedig az ELTE Társadalomtudományi Kar Szociális Tanulmányok Intézete Szociális Munka Tanszékének oktatói és hallgatói.

A kistérségben lévő 46 település közül 11 került bele a felmérésbe. A települések mindkét alkalommal a következők voltak: Dencsháza, Kétújfalu, Almamellék, Csertő, Patapoklosi, Gyöngyösmellék, Somogyapáti, Somogyhatvan, Szigetvár, Mozsgó és Teklafalu.

A kiválasztás menetének részleteit az alábbiakban mutatjuk be.

1.1. A vizsgálati minta

Az országos és járási népesség-nyilvántartás, valamint a jegyzőktől származó nyilvántartás adataiból gyerekszám szerinti rétegzett valószínűségi mintát készítettünk. A lekérdezéshez szükséges reprezentatív mintát többlépcsős, csoportos valószínűségi mintavételi eljárással alakítottuk ki, olyan tényezőkre támaszkodva, amelyekről feltételeztük, hogy befolyásolják a gyermekes családok életkörülményeit. Ezen tényezők között szerepelt: az adott háztartásban élő gyerekek száma, lakhelye, valamint az, hogy a háztartásban élnek-e olyanok, akik románnak vallják magukat.

A mintaválasztás első lépcsőjében a kistérség 46 településéből kiválasztottuk – a kistérségi szakemberekkel egyeztetve – azokat a településeket, amelyek a kistérség egészét reprezentálják.

A települések kiválasztása előtt azokat csoportosítottuk nagyságuk (500 fő alatti, 500-1000 fő közötti, 1000 fő feletti) és a roma népesség aránya szerint (nincs, alacsony, közepes arány). A cél az volt, hogy az előzetesen meghatározott szempontok alapján kirajzolódó település-típusok mindegyike egyenlő esélyt kapjon a mintába való bekerülésre. (A települések besorolását a település-nagyság illetve a roma populáció nagyság mátrixában az 1. tábla mutatja.) A kiválasztás során tekintettel voltunk arra is, hogy a legfontosabb Gyerekesély programelemeket működtető települések is szerepeljenek a mintában.

1. tábla: A Szigetvári kistérségi településminta kialakítása (2014)

	0-500 fős település	501-1000 fős település	1000 fő feletti település
Nincs roma lakosság (0%)	Teklafalu	Dencsháza	
Alacsony roma arány 1-10%	Csertő, Almamellék	Kétújfalu, Mozsgó	
Közepes roma arány 11-35%	Somogyhatvan, Gyöngyösmellék, Patapoklosi	Somogyapáti	Szigetvár

Mivel a gyermekes háztartások nagy része a kistérségi központban él, a mintaválasztás során a kistérség központjában, Szigetváron, a legnagyobb lélekszámú településen 10%-os merítéssel dolgoztunk. A további – mintába bevont – településeken pedig 35%-os merítéssel számoltunk, hogy ezeken a település-típusokon is elemezhető elemszámú almintákat kaphassunk.

A háztartásokat az egy-, két- és háromgyerekes háztartás kategóriákon belül véletlen címgenerálással választottuk ki, tehát a háztartások a mintába véletlenszerűen kerültek be. A lekérdezés során adódott kisebb mintabeli eltolódásokat utólag súlyozással korrigáltuk. (Az elemszámokat a 2014-es felmérés vonatkozásában a 2. tábla mutatja be.)

2. tábla: A Szigetvári kistérség vizsgált településein élő gyermekes háztartások száma összesen és a súlyozott vizsgálati mintában (db)

település	gyerekes háztartások							
	Populáció				minta			
	egy	kettő	három és több gyermek	összesen	egy	kettő	három és több gyermek	összesen
Dencsháza	28	19	10	57	10	7	4	21
Kétújfalu	48	23	9	80	17	9	3	27
Almamellék	23	13	6	45	9	5	0	14
Csertő	14	6	9	29	5	2	3	10
Patapoklosi	23	6	12	41	8	2	4	14
Gyöngyösmellék	13	13	11	37	5	5	4	14
Somogyapáti	14	7	11	32	5	3	4	12
Somogyhatvan	12	8	10	32	4	3	4	11
Szigetvár	383	247	145	775	38	25	15	75
Mozsgó	42	19	10	71	15	7	4	26
Teklafalu	15	10	6	31	5	4	2	11
összesen	618	371	239	1228	121	72	47	240

1.2. A kutatás kérdőíve

Az adatfelvétel során a mintába került családok körében először egy Háztartás kérdőív alapján gyűjtöttünk információkat a háztartásban élő személyek neméről, életkoráról, iskolázottságáról, gazdasági aktivitásáról, a család szerkezetéről, jövedelmi viszonyaikról, segélyekhez, támogatásokhoz való hozzáférésükről, lakáshelyzetükről, esetleges díjhátralékaikról, fizikai és mentális egészségi állapotukról, saját helyzetükhöz való viszonyulásukról. Következő lépésben a háztartásban élő minden gyermekről külön kérdőívet vettünk fel (Gyermek kérdőív), melynek célja volt feltérképezni a családban élő összes gyermeknél a következő témaköröket: óvodai, iskolai jellemzők, számítógép- és internethasználat, gyermekbetegségek előfordulása, gyermek-szükségletek kielégítettsége, gyermek-szülő kapcsolatának jellege. (A felmérésben használt kérdőíveket a 2. számú mellékletben adjuk közre.)

Azon túl, hogy a tanulmányban bemutatjuk a Szigetvári kistérségre vonatkozó adatokat (2013-as és 2014-es felmérésekből származó), ezeket összevetjük az országos átlaggal is. Az országos referencia értékek egy része a 2011-es Népszámlálás adataiból, másik része pedig a TÁRKI 2012-es országos reprezentatív felméréséből származik (TÁRKI Háztartásmonitor 2012). A gyermeki szükségleteknél az összehasonlítás alapjául a KSH 2009. évi Háztartási Költségvetési és Életkörülmények Adatfelvétel EU-SILC indikátorai szolgálnak. A hivatkozás nélküli adatok a jelen helyzet-, igény- és szükségletfelmérés alapját képező, 2013-as és 2014-es kérdőíves felvételből származnak.

2. Demográfiai jellemzők

A KSH adatai szerint a gyermekek életkori megoszlása a kistérségben lényegében az országos mintázatot követi. Ahogy a 2013-as jelentésben is megfogalmaztuk a demográfiai adatok hangsúlyos gyerekszám csökkenést mutatnak a kistérségben (ez a demográfiai csökkenés azonban az országos átlagnak megfelelő). Ez a kedvezőtlen demográfiai tendencia a kistérség gyermekintézményeinek fennmaradása szempontjából is negatív következményekkel járhat, illetve hosszú távon is a gazdasági aktivitás további csökkenését vetíti előre.

A gyerek-társadalom belső, etnikai összetétele nagyon specifikus képet mutat a kistérségben. Míg országosan a roma származású gyermekek aránya 11%, addig ugyanez az érték a Szigetvári kistérségben a 2014-es felmérés mintájában 44%.

A felmérés során azokat tekintettük romáknak, akik annak vallották magukat, tehát a népszámláláshoz hasonlóan a kérdőívben is az önbevallás elvére építettünk. Több metszetben nyilatkozhattak erről a kérdésről a kérdezettek (a megkérdezett első- és másodsorban milyen nemzetiségűnek vallja magát/a kérdezetten kívül van-e olyan személy a háztartásban, aki románnak tekinti magát.) Ezeket a válaszokat összesítve azokat tekintettük romáknak, ahol a háztartásában legalább egy személy románnak vallotta magát.

A Szigetvári kistérségben tehát a roma családok magasabb termékenysége és nagyobb gyerekvállalási hajlandósága következtében az országosnál magasabb (az országos érték kb. négyszerese) a roma gyerekek aránya. A jövőben feltételezhető, hogy további elmozdulás várható a roma származásúak, hiszen az adatok mind 2013-ban, mind 2014-ben azt mutatják, hogy az alacsonyabb életkorú gyermekcsoportokban a roma gyerekek aránya magasabb, mint idősebb kortársaik körében. Mindez azt is jelenti, hogy a kistérségben jelentősen növekedni fog az oktatási intézményekben megjelenő roma származású gyerekek aránya, s az oktatási intézményeken belül lényegében minden szinten többségben lesznek.

3. tábla: A 0-17 éves roma gyermekek aránya korcsoportonként (%)

	2014	
korcsoport	**nem roma**	**roma**
0 - 2	58,2	41,2
3 - 5	40,0	60,0
6 – 13	54,0	46,0
14 – 17	64,5	35,5
kistérség összesen	**55,7**	**44,3**
országos[1]	88,7	11,3

Az országos adatokhoz képest a magas szegénységi kockázatú háztartástípusok megoszlása tekintetében is eltérés mutatkozik (4. tábla). Az elszegényedés kockázatát tekintve az egyik legveszélyeztetettebb családtípust a csonka, egyszülős családok képviselik. A Szigetvári kistérségben ez a fajta veszélyeztetett családtípus ritkábban fordul elő, mint országosan (10%). A másik veszélyeztetettebbnek mondható családtípus, a három- vagy többgyermekes nagycsaládok aránya viszont már az országos átlag felett van a kistérségben (20%).

A mintába került összes gyermekes háztartásnak 2013-ban 32%-a volt roma háztartás, a három- és többgyermekes háztartások között pedig 58%-a. 2014-ben többé-kevésbé hasonló arányokat regisztrálhatunk (37% ill. 51%), tehát a nagyobb családok körében továbbra is magas a roma populáció aránya. Ahogy a 2013-as elemzésben jeleztük: mindez ez azt mutatja, hogy az oktatási intézményekben nem csak arra kell felkészülni, hogy a roma tanulók aránya még magasabb lesz, hanem arra is, hogy jelentős részük magas szegénységi kockázatú családból fog érkezni.

[1] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

4. tábla: A magas szegénységi kockázatú háztartástípusok előfordulása a mintában (%)

	országos[2]	kistérség 2014
egy szülő gyermekkel típusú háztartások	22	9,6
három- és többgyermekes háztartások	14,2	19,6

3. Foglalkoztatottság

A kistérség egyik legnagyobb problémája a foglalkoztatottság alacsony szintje. Mind 2013-ban, mind 2014-ben a gyermekes családokban élő aktív korúak (16-62 évesek) 45%-a tekinthető munkaerőpiaci szempontból aktívnak, ez az érték 8%-kal marad el az országos átlagtól.

A negatív munkaerőpiaci tendenciákat valamelyest orvosolja a közmunka lehetősége, viszonylag sokan tartoznak ebbe a munkaerőpiaci csoportba a kistérségben, ez a szám 2014-re elérte a 20%-ot.

A közmunkások számának emelkedésével párhuzamosan jelentős mértékben csökkent a mintába került segélyezett vagy éppen ellátás nélküli munkanélküliek aránya illetve a nyugdíjasok száma (5. tábla).

[2] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

5. tábla: A gyermekes családokban élő aktív korúak gazdasági aktivitása a Szigetvári kistérségben (%)

	2014
aktív (alkalmazott, vállalkozó, alkalmi munkát végez)	45,2
Közmunkás	20,1
munkanélküli (segélyezett, ellátás nélküli)	7,0
gyes-en lévő	7,2
Nyugdíjas	2,6
Eltartott	17,9
Összesen	100

A munkalehetőségek hiánya mellett az elhelyezkedést jelentősen nehezíti az itt élők alacsony iskolázottsági szintje. Ez a tényező is növeli a háztartások szegénységi kockázatát. A gyermekes családokban élő felnőttek körülbelül 40-50%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik (6. tábla). A munkaerőpiacon az elhelyezkedéshez nagyobb esélyt adó közép- illetve felsőfokú végzettséggel alig valamivel több mint 25%-nyian rendelkeznek a kistérségben.

6. tábla: A gyermekes családokban élő felnőttek legmagasabb iskolai végzettsége a Szigetvári kistérségben (%)

	2014
kevesebb, mint 8 általános	3,2
8 általános	38,5
szakmunkásképző; szakképzés érettségi nélkül	29,8
Érettségi	21,5
Felsőfok	6,9
Összesen	100,0

4. Anyagi helyzet

A gyermekes családok szegénysége megragadható mind objektív, mind szubjektív mutatókkal. A Háztartás kérdőívben mindkettőt mértük. Az objektív mutatókkal (1) elsősorban azt térképeztük fel, hogy milyen a családok jövedelmi helyzete, valamint milyen kiadásokra van elegendő pénzük a családoknak, illetve melyek azok a szükségletek, amelyeket inkább háttérbe szorítanak. A szubjektív mutatók arról árulkodnak, hogy miként vélekednek a megkérdezettek saját helyzetükről (2).

(1)

Az alacsony foglalkoztatottság következtében a kistérségben élő gyermekes családok jövedelmének átlagos értéke jóval alatta marad a gyermeket nevelő családok országos jövedelemátlagának, aminek következtében a szegénységi ráta a kistérségben relatíve magas. Az OECD1 skála alapján mért szegénységi ráta a kistérségben majdnem kétszerese az országos átlagnak (7. tábla).

7. tábla: A szegénységben élő gyermekek aránya a 0-17 éves korosztályban a Szigetvári kistérségben (%)

	Országos		**kistérség**
	2009[3]	**2012**[4]	**2014**
medián 60%-a alatt (OECD1)	30,4	31,6	58,3

Terveink szerint az elemzésben a szegénységi küszöb alatt, illetve felett élőket külön is megvizsgáltuk volna – milyen válaszokat adtak a felmérésben szereplő kérdésekre , hogy még plasztikusabban jelenhessenek meg a kistérségben élő szegényekkel kapcsolatos adatok. A kis elemszámok miatt azonban ettől el kell tekintenünk, hiszen

[3] TÁRKI Háztartásmonitor 2009

[4] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

már az alapminta is csak 162 háztartás adatait tartalmazza 2014-ben, a bontással pedig már olyan kicsiny elemszámokhoz jutnánk (50-60 háztartás), amely az adatok megbontásának és értelmezhetőségének statisztikai megbízhatóságát kérdésessé teheti.

2014-ben a kistérségben élő gyerekes családok 39%-a érezte úgy, hogy beosztással (vagy éppen gond nélkül) még jól kijönnek (8. tábla). A többség esetében azonban megjelenhetnek pénzügyi zavarok, mert maximum „éppen, hogy kijönnek a havi jövedelmükből". Komolyabb problémákról, 2014-ben 20%-nyian számoltak be, súlyosabb esetekről – szó szerinti nélkülözésről – kevesebben tesznek/tettek említést (6%).

8. tábla: Hogy érzi, Önök anyagilag…? (%)

	országos[5]	**kistérség összesen 2014**
…gondok nélkül élnek	1,6	3.9
…beosztással jól kijönnek	23,3	35,1
…éppen hogy kijönnek a havi jövedelmükből	40,5	34,9
…hónapról hónapra anyagi gondjaik vannak	25,6	20,3
…nélkülözések között élnek	9,0	5,8
Összesen	100,0	100

A családok jelentős része számol be arról, hogy az elmúlt 12 hónapban előfordult velük, hogy a hónap végére elfogyott a pénzük (74%). Ugyancsak sokan mondják azt, hogy saját forrásból nem lennének képesek fedezni egy nagyobb összegű váratlan kiadást (62%).

A gyermekes családok nagy hányadát érintő szegénység a különböző típusú

[5] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

szükségletek kielégítetlenségének mértékében is megragadható. Vizsgálatunk során nemcsak a számlák kiegyenlítésére fókuszáltunk, hanem más fontos mutatót is mértünk.

Az adatok azt mutatják, hogy a megkérdezett családok nagy részének elsősorban a rezsi kifizetése okoz gondot: körülbelül minden harmadik család esetében erre már nem jut elegendő pénz (1. ábra). Ugyancsak sokan vannak, akiknek szükséges élelem vagy gyógyszer megvásárlása okoz gondot, vagy nincs pénze arra, hogy szórakozzon, kikapcsolódjon illetve, hogy a megfelelő fűtést biztosítsa - ez körülbelül minden ötödik-hatodik családra igaz a kistérségben.

1. ábra: A háztartások néhány alapvető szükségletének kielégítettsége (%)

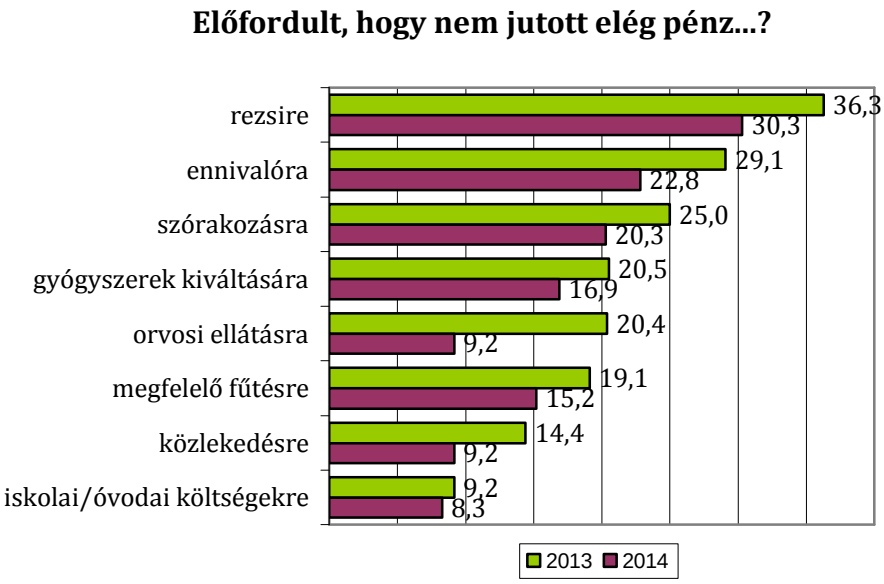

A 2014-es felmérés alkalmával legtöbben valamilyen hiteltartozásról beszélnek, s ezzel kapcsolatban elsősorban a banki hitelek/áruhitelek esetében történő elmaradások kerülnek szóba (17%), s csak másodsorban jelentkeznek a magántermészetű kölcsönök esetében történő elmaradások (12% - 2. ábra).

A hiteltartozáson túl leginkább a rezsi költségek kapcsán jelentkeznek fizetési problémáik. A villanyszámlák kifizetetlensége a leggyakoribb probléma, de sokszor a víz-, csatornadíjjal illetve a már említett egyéb rezsiköltségek kifizetésével is

elmaradásban vannak az emberek.

2. ábra: Eladósodás mértéke a gyermekes háztartások között a Szigetvári kistérségben (%)

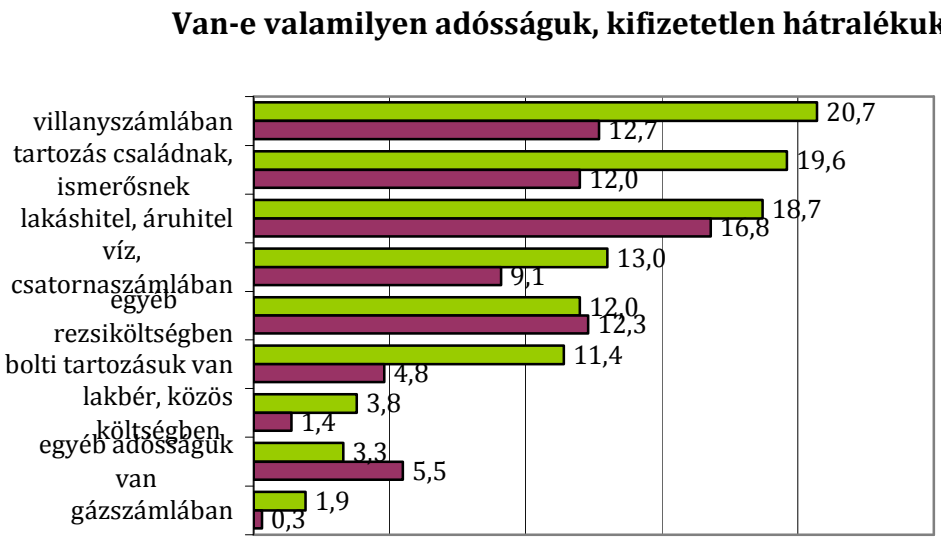

A rezsitartozások oda is elvezettek, hogy a villanyt ki kellett kapcsolni, ez a családok egytizedével fordult már elő. Ez sokkal jellemzőbb probléma, mint a vízszolgáltatás vagy a vezetékes gázszolgáltatás kikapcsolása, amely szolgáltatások fizikai igénybevételének lehetősége azonban a családok valamivel kisebb körét érinti. A megkérdezettek 8%-a érzi úgy, hogy – az eladósodás következtében – jelenlegi lakását akár el is vesztheti.

A szegénység enyhítésében nagy szerepe lehet a családok által kapott természetbeni juttatásoknak, melynek számos formáját kaphatják/igényelhetik a családok (9. tábla).

Összességében viszonylag sokan tettek említést valamilyen természetbeni ellátásról. Az egyes formák említési arányából kirajzolódó sorrend lényegében megegyezik a két adatfelvételben. Az ellátási formák igénybevétele általában stagnált vagy egy árnyalattal csökkent. Egy kivétellel: 2014-ben jóval többen hozzák szóba, mint korábban, hogy elengedik számukra a tankönyv és gyermekintézmény térítési díját. Amúgy ez a leggyakrabban említett szociális juttatási forma. Ehhez képest jóval

kisebb azok aránya, akik másfajta szociális/természetbeni juttatást kapnak.

9. tábla: A gyermekes háztartásoknak nyújtott természetbeni ellátások az elmúlt 12 hónapban a Szigetvári kistérségben (%)

Milyen természetbeni juttatásban részesült?	**kistérség összesen 2014**
tankönyv, gyermekintézmény térítési díja	64,5
szociális étkeztetés	31,7
Közgyógyellátás	30,4
kisállat, vetőmag földprogram vagy Minden gyerek lakjon jól! programok keretében	22,6
élelmiszer, tüzelő juttatás	28,2
családsegítés, gondozás családsegítőtől vagy gyermekjóléti szolgálattól	8,8
adósságkezelési szolgáltatás	2,1
fogyatékosokat támogató szolgálat, fogyatékosok nappali intézménye	1,1

(2)

A fenti objektív mutatókon kívül a szegénységet szubjektív szempontból is mértük például úgy, hogy megkértük a családokat, hogy nyilatkozzanak saját helyzetükről.

2014-ben a megkérdezettek 13%-a mondja azt magáról, hogy teljes mértékben szegény. A domináns vélemény az, hogy „csak bizonyos értelemben vagyunk szegények" (58%). Összességében a családok valamivel több mint egynegyede nem sorolja be magát egyáltalán a szegények csoportjába (29%).

10. tábla: Ön mit mondana a szegénységről: jelenleg Önök…?

%	kistérség összesen 2014
teljes mértékben szegények	13,2
bizonyos értelemben szegények	57,9
nem szegények	28,9
Összesen	100,0

A háztartások anyagi helyzetét az is mutatja, hogy a megkérdezettek 46 %-a érezte úgy, hogy 3 évvel korábban jobban élt, mint a kérdezés pillanatában. A családok egy jelentős része azon a véleményen van, hogy helyzetük alapvetően nem változott (37%). Ennél jóval kevesebben nyilatkozták azt, hogy most jobban élnek, mint korábban (17%).

A relatív többséget azok alkotják, akik a helyzet szinten maradását, a stabilizálódást vetítik előre (38%), míg romlásra a kérdezettek 33%-a számít. 2014-ben 29%-nyian bizakodnak abban, hogy helyzetük javulni fog az elkövetkező három évben.

5. Lakáshelyzet

A bérlakások aránya Magyarországon igen alacsony, a gyermeket nevelő családoknak is alig 7%-a él bérlakásban. A Szigetvári kistérségben sem ez az általános lakhatási forma. A családok döntő többsége tulajdonosként él lakásában (89% - 11. tábla). A mostani mintába bekerült családok között kisebb arányban fordulnak elő bérlő háztartások (2013: 10%, 2014: 6%), amiben megjelennek az önkormányzati bérlakások mellett a magánszemélyek tulajdonában álló bérlemények is.

A lakások helyzetének feltérképezésére léteznek objektív és szubjektív mérőszámok. Objektív mérőszámokkal (1) lehet mérni a lakásban lakók számának arányában a lakás alapterületét, a szobák számát, a lakások felszereltségét, komfortfokozatát.

Szubjektív mérőszámokkal (2) arra mutathatunk rá, hogy a kérdezett vagy egy külső szemlélő hogyan vélekedik, mit gondol a lakásról, annak állapotáról, felszereltségéről.

(1)

A lakások felszereltsége elmarad az országos átlagtól, minden jellemző kapcsán valamivel rosszabb értéket mutatnak a jelzőszámok (11. tábla).

11. tábla: A gyermekes háztartások lakásainak főbb jellemzői a Szigetvári kistérségben (az összes lakás %-ában)

	országos[6]	**kistérség összesen 2014**
bérlakás	6,8	6,2
nincs fürdőszoba	2,5	6,3
nincs vezetékes víz	2,3	2,9
nincs WC	2,5	7,6
zsúfolt lakás	12,3	15,8
szubstandard lakások	**3,0**	**10,0**

Közös vonása mindkét felmérésnek, hogy a vizsgált elemek hiánya többszöröse az országos átlagnak. Az összesített mutató alapján az úgynevezett szubstandard lakások aránya háromszor magasabb, mint országos érték (10%).

Sok esetben nemcsak a lakások felszereltsége, komfortfokozata hagy kívánni valót maga után, hanem a lakások fizikai állapota, illetve maga a lakókörnyezet (3. ábra). Tíz családból négy szembesül a beázás a problémájával, nedvesek a falak és a padlózat. De általában a lakhatást, a lakás minőségét meghatározó problémák 2014-brn gyakrabban kerülnek szóba (korhadó nyílászárók, sötét a lakás, stb.). A lakókörnyezet tekintetében – mennyire zajos a környék, mennyire elterjedt a bűnözés – már nincs jelentősebb különbség az idősoros adatokban.

[6] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

3. ábra: A gyermekes háztartások lakásainak állapota a Szigetvári kistérségben (az összes lakás %-ában)

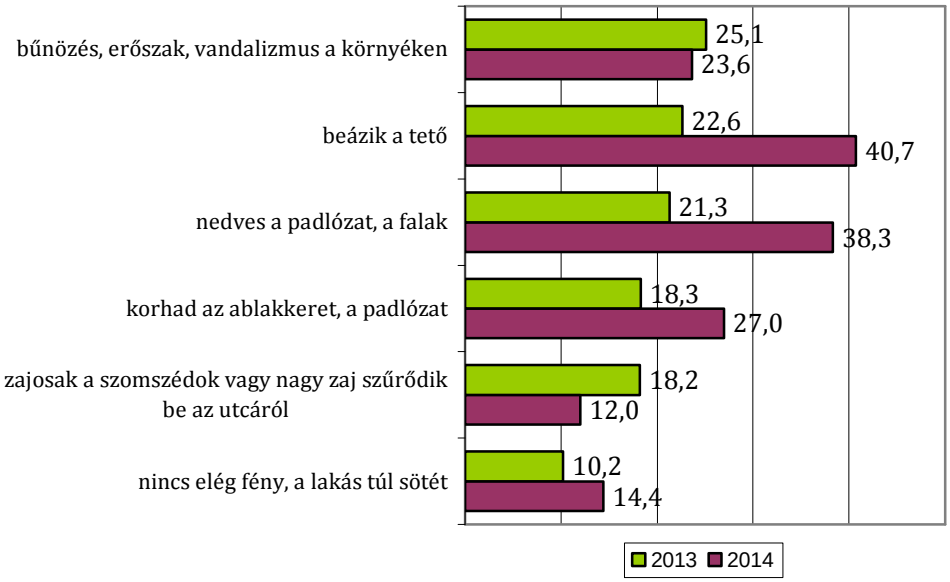

(2)

A lakások állapotáról, illetve környezetéről a kérdezőbiztosok maguk is véleményt alkottak. A lakások döntő többségét a kérdezők tisztának, rendezettnek találták, ugyanígy az udvart is vagy a környező házakat (12. tábla). Kevesen tartják a lakásokat/házakat veszélyesnek a gyerekek biztonságára vagy sötétnek, sivárnak, ingerszegénynek.

12. tábla: A kérdezők véleménye a lakásról és a lakókörnyezetről (%)

	kistérség összesen 2014
Az udvar rendezett.	90,0
Az épület biztonságos egy gyerek számára.	80,6
A lakás mindazon helyiségei, melyeket alkalmad volt megfigyelni nagyjából tiszták.	92,1
A lakás mindazon helyiségei, melyeket alkalmad volt megfigyelni, nagyjából rendezettek.	88,0
A környező házak jó állapotúak, rendezettek.	80,4
A lakás sötét vagy berendezése sivár, egyhangú.	15,0
Az utca földút.	7,3

6. Nevelés, oktatás

6.1. Bölcsőde

A kistérségben 2013-ban a gyerekek 9%-a jár/járt bölcsődébe. Ez az arány 2014-re sem változott (9%). A még rövidebb múltra visszatekinthető Biztos Kezdet gyerekházba 2013-ban a mintába eső gyermekeknek 8%-a jár/járt, 2014-ben viszont már 13%-a – tehát ez az intézménytípus a mintába kerültek esetében előtérbe került a bölcsődei ellátórendszerhez képest.

6.2. Óvoda

A bölcsődei hozzáféréshez viszonyítva az óvodába járás lehetőségei lényegesen jobbak a kistérségben, hiszen a vizsgált két időpontban a 3-17 éves korosztály szinte teljességéről lehetett azt elmondani, hogy jár/járt óvodába (2013: 97,7%, 2014: 99,6%).

Azoknak a gyerekeknek az aránya, akik 5 éves korukban vagy annál később kerülnek be az óvodába, mindkét vizsgálati időpontban 7%. Ez az érték többszöröse az országos átlagnak, tehát viszonylag jelentősnek mondható azok aránya, akik késve veszik igénybe az óvodai ellátást (13. tábla). A késői óvodába kerülés okai között feltehetően nem a férőhelyhiány játszik szerepet, a megkérdezett szülők csak egy-két ember nyilatkozott úgy, hogy gyermekét nem vették fel az óvodába, amikor kérte (1%).

13. tábla: Az óvodakezdés életkora a 3-17 éves gyermekek között a Szigetvári kistérségben (%)

	országos[7]	**kistérség összesen 2014**
nem jár	-	0,4
2-3 éves	76,4	76,8
4 éves	19,1	15,4
5 éves	2,6	7,4
6 éves	0,4	0,0

Az óvodákról alapvetően jó véleménnyel vannak a szülők Lényegében mindegyik megítélési szempont mentén pozitívak, különösen az óvodák nyitottságával, rugalmasságával kapcsolatban hangoznak el kedvező vélemények (14. tábla).

A szülők véleményét megkérdeztük arról, hogy magasnak érzékelik-e a roma gyerekek arányát az óvodában. A válaszadók valamivel több mint fele válaszolt igenlően erre a kérdésre (57%). Kérdést fogalmaztunk meg arra vonatkozóan is, hogy nemzetiségileg milyen csoportot tekintenek a szülők ideálisnak. A legtöbben a vegyes összetételű (roma/nem roma) csoportot választanák, (100%).

[7] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

14. tábla: Az óvodákról alkotott vélemény a Szigetvári kistérségben (azok %-os aránya, akik az adott állítást valamennyire jellemzőnek tartják)

	kistérség összesen 2014
Jók az óvónők.	98,1
Az óvodában figyelembe veszik a gyerek kéréseit, igényeit.	90,7
Partnernek tekintik a szülőket.	91,0
A szülők bekapcsolódhatnak a programok kialakításába, szervezésébe	89,6
Jó a gyerekközösség.	95,5
A gyerek jól fejlődik.	93,2
Az óvoda berendezése, bútorzata megfelelő	95,4
Az óvoda játékokkal, eszközökkel való felszereltsége megfelelő	98,6
Sok az erőszakos, verekedő gyerek.	28,8
Túlzsúfoltak a csoportok.	29,5

6.3. Iskola

A törvényi szabályozás jelenleg főszabályként 6 éves kortól írja elő a tankötelezettséget, de lehetőséget ad még egy évet az óvodában tölteni – ha egy szakértői bizottság úgy látja jónak. A gyerekek nagy része a kistérségben 6 éves korában ül be az iskolapadba, de a többségre a késői iskolakezdés a jellemző. A késői iskolakezdés a kistérségben az országosnak megfelelő arányokat képezi le: a 7 évesen 66% (15. tábla). A késői iskolakezdők jellemzően évvesztesek voltak, illetve kisebb részük a szülők kérésére maradt tovább az óvodában (az iskolaéretlenség vagy betegség szerepe ebben elhanyagolható).

15. tábla: Az iskolakezdés életkora a 6-17 éves gyermekek között a Szigetvári kistérségben

	kistérség összesen 2014
nem jár iskolába	1,5
6	32,1
7	64,9
8	1,6
összesen	100,0

Nemcsak a bekerülés időpontja tolódhat el, hanem az általános iskola befejezésének időpontja is, hiszen az adatok azt mutatják, hogy nem elhanyagolható azon gyermekek száma- a kistérségben, akik az általános iskolában évismétlők voltak. Ez a gyerekek 8%-áról mondható el 2014-ben (16. tábla).

16. tábla: Iskolai kudarcok előfordulása az iskolás gyermekek között a Szigetvári kistérségben (%)

	kistérség összesen 2014
Járt-e kisegítő, felzárkóztató osztályba?	1,6
Volt-e magántanuló, vagy eltanácsolták-e valamelyik iskolából?	0,3
Ismételt-e évet az általános iskolában?	7,9

Az óvodákhoz hasonlóan az általános iskolákról is inkább pozitívan nyilatkoznak a szülők. Összességében az iskolák értékelése mindegyik értékelési dimenzió mentén nagyon kedvező (17. tábla).

Problémaként talán legtöbben a gyerekközösségen belül jelentkező erőszakot, agresszivitást említik. A szülők kb. négytizede ért egyet azzal a kijelentéssel, hogy az iskolában „sok az erőszakos, verekedő gyerek” (41%).

17. tábla: Az iskolákról alkotott vélemény a Szigetvári kistérségben (azok %-os aránya, akik az adott állítást valamennyire igaznak tartják)

	kistérség összesen 2014
Jók a pedagógusok.	88,1
Figyelembe veszik a gyerek kéréseit, igényeit.	80,8
Partnernek tekintik a szülőket.	89,9
A szülők bekapcsolódhatnak a programok kialakításába	83,1
Jó a gyerekközösség	83,1
A gyerek jól fejlődik.	90,9
Az iskola berendezése, bútorzata megfelelő	92,1
Az iskola eszközökkel való felszereltsége megfelelő.	97,0
Sok az erőszakos, verekedő gyerek.	41,1
Túlzsúfoltak az osztályok.	21,9

A gyerekközösségben az agresszivitáson túl alkohol- és drogproblémák is előfordulnak. A felmérés során a válaszadók 32%-a jelezte, hogy gyermeke olyan iskolába jár, ahol valamennyire jellemző az alkohol és/vagy drogfogyasztás (18. tábla).

18. tábla: Mennyire jellemző az iskolában a drogprobléma, túlzott alkoholfogyasztás – Szigetvári kistérség (%)?

	kistérség összesen 2014
nagyon jellemző	13,5
inkább jellemző	18,2
inkább nem jellemző	18,8
egyáltalán nem jellemző	49,6
Összesen	100,0

A szülők véleményét itt is megkérdeztük arról, hogy magasnak érzékelik-e a roma gyerekek arányát az oktatási intézményben, s a válaszadók többsége mondta azt, hogy igen (55%). A legtöbben – az óvodákhoz hasonlóan - a vegyes összetételű (roma/nem roma) osztályok működését/működtetését preferálják (2014: 90%).

A szülőknek az iskolákkal, illetve a gyermekeikkel kapcsolatos elvárásai igen komolyak, hiszen sokan azt várják/szeretnék, hogy gyermekük az oktatási rendszerben minél tovább haladjon. A szülők elég magas követelményeket állítanak gyermekeik elé: négytizedük azt mondja, hogy szeretné, ha gyermekük minél tovább maradna az oktatási rendszerben, és annak befejezéseként felsőfokú végzettséget szerezne (41% - 19. tábla).

19. tábla: Mit gondol, gyermeke milyen iskolai végzettséghez juthat majd? (%)

	kistérség összesen 2014
legfeljebb 8 osztály	1,9
Szakiskola	14,9
szakközépiskola	25,7
Gimnázium	16,7
Felsőfok	40,7
Összesen	100,0

7. A gyermekek szükségleteinek kielégítettsége

A szülők háztartási gazdálkodáson belüli preferenciái– a források szűkössége mellett – bizonyos gyermeki szükségletek kielégítését fontosabbnak, másokat halaszthatónak, vagy kevésbé fontosnak ítélnek meg. Elemzésünkben azt tekintjük kielégítetlen szükségletnek, ahol a szülő az adott jószágot anyagi okból nem tudja gyermeke számára biztosítani. Ahhoz, hogy legalább adataink egy részét országos viszonylatban is értelmezni tudjuk - bár az adatfelvétel más korcsoportot célzott meg (0-15 évesek) -, felhasználtuk a KSH 2009. évi Háztartási Költségvetési és Életkörülmények Adatfelvétel EU-SILC modulját.

A gyermekek **biológiai alapszükségletei** (táplálkozás, ruházkodás) közül már a táplálkozási igényeket sem mindig képesek teljes mértékben kielégíteni a családok (20. tábla). A Szigetvári kistérségben a mintában szereplő családok körében ez a probléma ebben a formában nem igazán jelentkezik. Országosan egyébként a megkérdezettek 1%-a állítja, hogy gyermekeik a háromszori étkezést hétközben és/vagy hétvégén sem kapják meg anyagi okok miatt: „nem engedhetik meg maguknak".

A kistérségben a tanítási napokon ez az étkezés az iskolai étkeztetést is jelentheti és jelenti is. A kérdezettek többsége ugyanis igénybe veszi az iskolai étkeztetést az iskolaévben (73%). Igaz ezzel nyáron már jóval kevesebben élnek (30%). Adataink szerint a családok nagy része ingyenesen jut az iskolai közétkeztetéshez (61%).

Az iskolai/óvodai étkeztetés nemcsak az étkezések számának biztosításában, hanem a gyermekek megfelelő, minőségi táplálkozásában, azaz a hús-, zöldség- és gyümölcsfogyasztás biztosításában is fontos szerephez juthat. Országos átlagban azt látjuk, hogy anyagi okok miatt a gyerekek 13%-a nem jut húshoz[8], s 17%-a nem jut

[8] EU-SILC 2009 adataiból

friss zöldséghez vagy gyümölcshöz. Ezekhez az alkotóelemekhez a kistérségben gyakrabban jutnak a gyermekek, illetve, ha nem jutnak, akkor annak nem anyagi oka van (7 illetve 7%).

A két pár megfelelő lábbeli biztosítása helyben a családok 9%-ának jelent túlzott anyagi megterhelést, s az újonnan vásárolt ruházat biztosítása is ugyanennyi családnak. A kép, ha az adatokat az országos eredményekkel vetjük össze, vegyes. Az új ruhák beszerzése az országos adatokhoz képest sokkal kedvezőbb (22%), a lábbelik biztosítása viszont valamivel kedvezőtlenebb (5%).

20. tábla: Kielégítetlen gyermekszükségletek aránya a Szigetvári kistérségben (%)[9]

Biológiai alapszükségletek (táplálkozás, ruházat)	**%**
a hétköznap napi három étkezés	0,0
hétvégén napi három étkezés	0,0
két pár megfelelő cipő	8,5
újonnan vásárolt (nem használt) ruha	8,8
meleg téli felsőruha	0,7

Minőségi táplálkozás	**%**
legalább naponta egyszer hús, húskészítmény	6,7
naponta friss zöldség és gyümölcs fogyasztása	6,7
különleges események megünneplése	2,1

[9] A kérdés így hangzott: *Kérem mondja meg, hogy a háztartásban élő minden 18 éves és fiatalabb gyermeke számára biztosítottak-e az alábbiak?* A kérdésben a miértekre is rákérdeztünk. Azt tekintettük kielégítetlen szükségletnek, ahol az említett kérdésre a szülő azt válaszolta, hogy az adott jószágot anyagi okból nem tudja a gyermekek számára biztosítani. A táblázatban ezek arányát közöljük.

Szocializációs alapszükségletek	**%**
külön fekhely	0,9
kültéri játékok	2,3
beltéri játékok	1,1
életkoruknak megfelelő könyv	4,8

Tanulási feltételek	**%**
megfelelő hely tanulásra, házi feladat elkészítésére	0,0
Íróasztal	1,0
minden, az iskola által elvárt felszerelés	0,0
Szótár	0,3

Társas kapcsolatok	**%**
baráti körük rendszeres meghívása közös játszásra	7,5
rendszeres sportolási lehetőség (tanórán kívül)	0,0
részvétel fizetős iskolai kirándulásokon és programokon	0,0

„Luxus" szükségletek	**%**
évente legalább egy hét üdülés, nyaralás	46,9
fizetett különóra (nyelv, zene, fejlesztő foglalkozás)	15,7
Zsebpénz	6,5

A gyermekek fejlődéséhez nélkülözhetetlen **szocializációs szükségletek** egyértelműen a táplálkozás mögé sorolódnak, a szocializációs alapszükségleteket és kulturális szükségleteket is – valamilyen szinten – biztosítani tudják a családok. A gyermekek 2 illetve 1%-ának nincsenek beltéri illetve kültéri játékai – ez az országos adatokhoz megint csak jobb eredmény (13-18%). Valamivel többen mondják azt, hogy anyagi okok miatt nincsen a gyerekeknek életkoruknak megfelelő könyvük (5%). Összességében 15%-ra tehető azon családok aránya, ahol a gyerekeknek nincs

életkoruknak megfelelő könyvük. Bár 85%-nál az elvi lehetőség megvan, mégis egyre kevesebb gyermekről mondják azt a szüleik, hogy legalább hetente olvasnak kedvtelésből (37%).

Ami a **tanulási lehetőségek**et illeti, a gyerekek mindössze 1%-ának nincs külön íróasztala anyagi okok miatt, és a szülők elmondása szerint szinte nincs olyan család, ahol anyagi okok miatt egyáltalán nem biztosított odahaza megfelelő hely a tanuláshoz. Ehhez kapcsolódóan kedvező adat az is, hogy nincs olyan család, ahol anyagi okok miatt nem áll rendelkezésre az iskola által elvárt minden felszerelés. Ebben szerepet játszhat a természetbeni juttatásként említett tankönyvtámogatás is.

A **társadalmi szocializáció** szempontjából fontos társas kapcsolatok építése egyértelműen hátrébb sorolódik a szükséglet kielégítés rangsorában. Például a gyerekek egy részének nincs lehetősége rá, hogy meghívja baráti körét közös programra, játékra, igaz az országos adatokhoz képest jóval kevesebbeknek kell ezzel a korlátozással anyagi okok miatt szembesülniük (kistérség: 8%, országos adat: 29%).

A **„luxus" szükségletek** kielégítése valóban luxus-kategóriának tűnik, hiszen ezeket az elemeket jóval kevesebben tudják biztosítani, mint az eddig említett szükséglet-típusokat: az ide sorolódó üdülés a gyerekek nagy többségének nem adatik meg (47%), de a fizetett különórák esetében is magas a kielégítetlen szükséglet (16%). Egyedül a zsebpénz biztosítása nem annyira luxus-kategória, ezt a szülők 7%-a nem tudja biztosítani – anyagi okok miatt – a gyermeke számára.

A szükségletek kielégítése mellett a gyermeki fejlődéshez elengedhetetlen a családi körben eltöltött minőségi idő. A gyerekek többsége a szüleivel közösen étkezik (87%), de nem minden nap (54%). A szülők több mint kétharmada nyilatkozott úgy, hogy a TV-ben látottakat meg szokta beszélni gyermekével (72%). Valamivel többekre igaz, hogy mesét is szoktak olvasni vagy mondani a gyereknek (74%). Ezekhez a közös, családi élményekhez képest jóval alacsonyabb mértékben jelentkeznek azok a társas együttlétek, amelyek nem az otthoni környezethez kapcsolódnak. A szülők egyharmada tud/akar külsős kulturális programokon részt venni gyermekével, pl. elmenni múzeumba, színházba, valamilyen zenei előadásra, stb.. (31%)

Az internet és a számítógép mára szinte elengedhetetlen része az életnek, a gyermekek iskolai fejlődése szempontjából is kiemelkedően fontos. A szülők elmondása szerint a gyerekek nagy többsége használ számítógépet (90%) és szintén sokan használják az internetet is (82%).

A kérdőívben megkérdeztük a szülőket arról is, hogy mit gondolnak arról, hogy gyermekeik mivel töltik szabadidejüket (21. tábla). A szülők többsége szerint a gyerekeknek van szabadidejük és azt aktívan, értelmesen töltik el. A szülők általában úgy látják, hogy gyermekeik nem csavarognak, nem járnak kocsmába, bárokba, inkább barátaikkal vannak, vagy otthon, vagy valamilyen külsős programon.

21. tábla: A 6-17 évesek szabadidő eltöltési szokásai a Szigetvári kistérségben (azok %-os aránya, akik az adott állítást valamennyire jellemzőnek tartják)

	kistérség összesen 2014
tv-t néz	79,0
számítógépezik	69,2
otthon játszik (egyedül, vagy testvéreivel)	66,5
szüleinek segít (háztartásban, üzletben stb.)	74,8
szervezett programon vesz részt	80,8
sportol, kirándul	71,4
barátaival, haverjaival találkozik	71,8
presszóba, bárba, kocsmába jár	4,2
csavarog, lődörög	7,5
egyáltalán nincs szabadideje	11,9
semmit sem csinál	5,6
egyéb tevékenységet végez	35,4

8. Egészség

Magyarországon a gyerekek 10%-a születik alacsony, 2500 grammnál kisebb súllyal. A Szigetvári kistérség adatai az országos helyzetet képezik le (10%).

A testileg és szellemileg fejletlenebb gyerekek aránya valamivel magasabb a kistérségben, mint országosan. Országosan a kérdezettek 2-3%-a mondta gyermekét az átlagnál fejletlenebbnek[10], míg a kistérségben ez az arány a testi és értelmi fejlettség tekintetében 3-5%.

A különböző tartós betegségek előfordulási gyakorisága a kistérségben ugyancsak meghaladja az országos átlagot (22. tábla). Így például magasabb a látásproblémáktól szenvedő gyermekek aránya illetve az egyéb – nem látás/ halláskárosodáshoz kapcsolódó – egészségügyi problémával rendelkező gyermekek aránya.

22. tábla: Gyermekbetegségek aránya a Szigetvári kistérségben (%)

	országos[11]	**kistérség összesen 2014**
hallásprobléma	2,1	2,1
látásprobléma	6,8	9,3
egyéb tartós egészségügyi probléma	7,8	20,0

A kistérségben az egyes betegségek előfordulási arányai továbbra is általában magasabbak, mint országosan (23. tábla). A tartós egészségügyi problémák közül az

[10] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

[11] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

asztma és az allergia a leggyakoribb.

23. tábla: A gyermekek körében előforduló tartós egészségügyi problémák aránya a Szigetvári kistérségben (%)

	országos[12]	**kistérség 2014**
asztma	1,7	11,7
allergia	2,4	7,8
mozgásszervi rendellenesség	1,0	2,0
emésztőrendszeri betegség	0,7	1,8
idegrendszeri betegség	0,6	0,2
keringési betegség	1,0	0,2
kóros kövérség	-	0,2
egyéb légzőszervi betegség	1,4	0,7
depresszió/pszichikai betegség	0,3	0,3
kóros soványság	0,1	0,0

Itt érdemes megemlíteni azt is, hogy az iskola előtt fejlesztésben részvevő gyerekek aránya a kistérségben jóval magasabb (31%), mint országosan (10%).

A gyermekek egészségi állapotára negatívan hatnak a különböző devianciák, így a dohányzás, valamint az alkoholfogyasztás is. Ezek közül a szülők egyre nagyobb számban jelzik az alkohol befolyását.

[12] TÁRKI Háztartásmonitor 2012

9. A településhez, kistérséghez való kötődés

A Háztartás kérdőívben a családok véleményt alkothattak arról, hogy mennyire szeretnek a településükön élni. Az adatok azt mutatják, hogy a megkérdezettek kb. fele szeret azon a településen lakni, ahol most él (51%). Sokan semleges álláspontot alakítanak ki (31%), s vannak, akik nem vagy nem nagyon szeretik jelenlegi lakóhelyüket (18%). Viszonylag stabil azok aránya, akik azt tervezik, hogy elköltöznek jelenlegi lakóhelyükről, településükről (27%).

Településenként vizsgálva az adatokat: a kisebb települések lakóinak érzelmi viszonyulása viszonylag egységes, de az átlagosnál valamivel gyengébb a kötődésük. Két kisebb településen érzékelhető nagyon erőteljes kötődés, Patapoklosi és Mozsgó lakóinál. S ugyancsak elégedettebbek településükkel a Szigetváriak is.

10. Gyerekszegénység elleni program

2013-ban a mintába került válaszadók 30%-a hallott arról, hogy a kistérség részt vesz az országos gyerekszegénység elleni programban. Az eltelt egy esztendő nem hozott ebben a tekintetben javulást, a tájékozottság érdemben nem nőtt (31%).

Bár az ismeretek szintje nem emelkedett, a programokon való részvétel intenzitása nagymértékben erősödött az elmúlt egy év alatt. A különböző programelemeken 2013-ban a gyermekek illetve a szülők 26%-a vett részt - azok körében, akik hallottak a lehetőségről (24. tábla). 2014-ben viszont már jóval többen, majdnem minden második érintett kérdezett jelezte, hogy elmentek valamelyik Gyerekesély programra.

24. tábla: Gyerekszegénység elleni program ismertsége a Szigetvári kistérségben (%)

	kistérség összesen 2013	**kistérség összesen 2014**
Hallott-e arról, hogy az Önök kistérsége részt vesz a Gyermekszegénység elleni programban?	29,6	30,9
Van-e olyan 0-17 év közötti gyermek, aki részt vett a Gyerekesély programokban?	25,9	57,6
Van-e olyan más felnőtt, aki részt vett a Gyerekesély programokban?	26,2	44,1

Biztos Kezdet gyerekházba – mint már említettük – most már többen járnak (2013: 8%, 2014: 13%), s a részvétel nagyságrendje meghaladja a bölcsődei látogatottság szintjét. Igaz a részvétel nem napi rendszerességű, általában hetente többször vagy havonta többször viszik/vitték el a szülők a gyermekeket ide.

MELLÉKLET

1. számú melléklet
A felmérés alapmegoszlásai

bázis háztartás - %		2013	2014
Előfordult-e az elmúlt 12 hónapban, hogy hónap végére elfogyott a pénzük?	igen	73,4	73,9
	nem	26,6	26,1
	összesen	100,0	100,0

bázis háztartás - %		2013	2014
Képes-e a háztartás arra, hogy egy nagyobb kiadást a saját forrásaiból fedezzen?	igen	34,4	37,4
	nem	65,6	62,3
	összesen	100,0	100,0

bázis érintett háztartás - %		2013	2014
Előfordult-e, hogy kikapcsolták - villanyáramot?	igen	9,1	9,2
	nem	90,9	90,8
	összesen	100,0	100,0
Előfordult-e, hogy kikapcsolták – vizet?	igen	4,7	5,1
	nem	95,3	94,9
	összesen	100,0	100.0
Előfordult-e, hogy kikapcsolták - gázt?	igen	1,1	1,8
	nem	98,9	98,2
	összesen	100,0	100,0

bázis háztartás - %		2013	2014
Fenyeget-e annak veszélye, hogy tartozás miatt elveszítik a lakást?	igen	18,0	8,2
	nem	82,0	91.9
	összesen	100,0	100,0

	bázis háztartás - %	2013	2014
3 évvel ezelőtt Önök	rosszabbul éltek	10,0	17,2
	alapvetően ugyanígy éltek	28,1	36,6
	jobban éltek	62,0	46,2
	összesen	100,0	100,0

	bázis háztartás - %	2013	2014
Hogyan fog alakulni a helyzetük a következő évben?	javulni fog	25,8	29,0
	nem változik	32,9	38,0
	romlani fog	41,3	33,0
	összesen	100,0	100,0

	bázis háztartás - %	2013	2014
Önök milyen jogcímen laknak ebben a lakásban?	Tulajdonos	82,2	88,0
	bérlik az önkormányzattól	5,2	3,4
	magánszemélytől bérlik	5,0	2,8
	egyéb (szívességi, szolgálati)	7,7	4,9
	Összesen	100.0	100.0

	bázis háztartás - %	2013	2014
Mennyire szeret ezen a településen lakni, ahol most él?	egyáltalán nem szeret	12,4	10,7
	2	6,2	7,5
	3	25,5	30,9
	4	25,6	28,1
	nagyon szeret	30,2	22,7
	Összesen	100,0	100,0

bázis háztartás - %		2013	2014
Tervezi-e hogy elköltözik a településről?	Igen	23,9	27,3
	Nem	76,1	72,7
	Összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
A gyermek jár(t)-e bölcsődébe?	igen	9,0	9,0
	nem	91,0	91,0
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
A gyermek jár(t)-e a Biztos Kezdet gyerekházba?	igen	8,2	12,7
	nem	91,8	87,3
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Milyen gyakorisággal járt a Biztos Kezdet gyerekházba?	Naponta	32,3	6,7
	hetente többször	29,0	34,6
	havonta többször	5,9	23,8
	Ritkábban	32,8	34.9
	Összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Felvették-e akkor az óvodába, amikor kérte?	igen	98,3	99,4
	nem	1,7	0,6
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Mennyire jellemző az óvodára, hogy magas a roma gyerekek aránya?	nagyon jellemző	15,2	18,6
	inkább jellemző	40,0	38,4
	inkább nem jellemző	41,3	34,0
	egyáltalán nem jellemző	3,5	9,0
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Melyik jobb: ha az óvodában a roma és a nem roma gyerekek egy, vagy ha külön csoportba járnak?	ha egy csoportba járnak	88,9	100,0
	ha külön csoportba járnak	11,1	0,0
	Összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Mennyire jellemző az iskolára, hogy magas a roma tanulók aránya?	nagyon jellemző	18,9	26,6
	inkább jellemző	40,7	28,6
	inkább nem jellemző	31,7	33,1
	egyáltalán nem jellemző	8,8	11,7
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Melyik jobb: ha az iskolában a roma és a nem roma gyerekek egy, vagy ha külön osztályba járnak?	ha egy osztályba járnak	86,3	89,5
	ha külön osztályba járnak	13,7	10,5
	Összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Milyen gyakran olvas a gyermek kedvtelésből?	minden nap	22,7	18,7
	hetente néhány alkalommal	21,4	17,8
	havonta néhány alkalommal	20,7	19,1
	évente néhány alkalommal	12,9	15,0
	sohasem	22,3	29,4
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Volt-e a gyermek a család szervezésében múzeumban, zenei vagy színházi előadáson?	igen	34,4	31,2
	nem	65,6	68,8
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Meg szokták-e beszélni a gyermekkel a TV-ben látottakat?	igen	67,4	72,3
	nem	32,6	27,7
	nincs TV	0,0	0,0
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Szokott-e gyermeke számítógépet használni?	igen	83,6	89,7
	nem	16,4	10,3
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Szokott-e gyermeke internetet használni?	igen	73,3	82,3
	nem	26,7	17,7
	összesen	100,0	100,0

bázis gyerek - %		2013	2014
Igénybe veszi-e az iskolai ékeztetést iskolaévben?	igen	73,9	73,0
	nem	26,1	27,0
	összesen	100,0	100,0

bázis gyerek - %		2013	2014
Igénybe veszi-e az iskolai ékeztetést nyáron?	igen	23,1	29,9
	nem	76,9	70,1
	összesen	100,0	100,0

bázis gyerek - %		2013	2014
Az iskolai étkezésért mennyit fizet?	a teljes összeget	19,9	28,1
	az összeg egy részét	21,4	11,2
	semmit	58,7	60,8
	összesen	100,0	100,0

bázis gyerek - %		2013	2014
Együtt szokott-e a gyermek étkezni mindkét szülőjével?	igen	84,4	86,9
	nem	15,6	13,1
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Milyen gyakran szokott a gyermek étkezni mindkét szülőjével?	minden nap	58,5	54,4
	hetente többször	26,8	21,5
	hetente egyszer	10,7	19,2
	havonta egyszer	1,4	1,6
	soha	2,6	3,2
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Szoktak-e Önök otthon a gyermeknek mesét olvasni vagy mondani?	igen	79,0	73,8
	nem	21,0	26,2
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Részesült-e valamilyen külön, szakember által javasolt fejlesztésben?	igen	25,2	31,0
	nem	74,8	69,0
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Ön szerint a gyermek a korához képest testileg	kevésbé fejlett	3,4	4,5
	átlagosan fejlett	78,0	63,6
	az átlagosnál fejlettebb	18,6	31,9
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
Ön szerint a gyermek a korához képest értelmileg	kevésbé fejlett	5,7	2,6
	átlagosan fejlett	67,2	71,6
	az átlagosnál fejlettebb	27,1	25,8
	összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
A gyermek dohányzik-e?	rendszeresen	3,4	5,0
	alkalmanként	4,2	2,6
	Soha	92,5	92,4
	Összesen	100,0	100,0

	bázis gyerek - %	2013	2014
A gyermek fogyaszt-e alkoholt?	rendszeresen	0,0	0,0
	alkalmanként	8,8	13,2
	soha	91,2	86,8
	összesen	100,0	100,0

2. számú melléklet
A felmérés kérdőívei

HÁZTARTÁS sorszáma

A HÁZTARTÁSBAN ÉLŐ 0-17 ÉVES GYEREKEK SZÁMA | | |

EBBEN A HÁZTARTÁSBAN HÁNY DARAB GYERMEKKÉRDŐÍV KÉSZÜLT? | | |

Családok

Háztartás kérdőív

2014

A válaszadás önkéntes!

Település neve: .....

Kijelentem, hogy az általam kezelt és felvett adatokat bizalmasan kezelem, azokat csak a kutatásban illetékes személynek adom át.

Kérdező aláírása: .....

Kérdezés kezdete:

2014. ..... hónap ..... nap ..... óra ..... perctől

AZ INTERJÚALANY KIVÁLASZTÁSA: Elsősorban a gyerek(ek) édes- vagy nevelőanyja, másodsorban az édes- vagy nevelőapja, harmadsorban az a felnőtt személy, aki a gyerekek gondozásáért elsősorban felel.

Javasolt bemutatkozás:
Jó napot kívánok! ..... vagyok, a …… Egyetem hallgatója. A kistérség gyerekesély programja keretében kérdőíves felmérést végzünk a gyermekes családok körében. Kérem válaszoljon az alábbi kérdésekre!

HÁZTARTÁSTÁBLA KÓDJAI

KÉRDEZETTHEZ VALÓ VISZONY KÓDJAI:

01 – házastársa, élettársa
02 – saját vagy a házastárs, élettárs vér szerinti gyermeke
03 – nevelt, fogadott gyermeke
04 – szülője
05 – apósa, anyósa
06 – menye, veje
07 – unokája
08 – más rokona
09 – nem rokon

99 – NEM TUDJA

CSALÁDI ÁLLAPOT KÓDJAI:

NŐTLEN/HAJADON
- 01 – nőtlen, hajadon, nincs élettársa
- 02 – nőtlen, hajadon, élettárssal él

HÁZAS
- 03 – házas, házastárssal él
- 04 – házas, élettárssal él
- 05 – házas, de külön élnek, nincs élettársa

ELVÁLT
- 06 – elvált, nincs élettársa
- 07 – elvált, élettárssal él

ÖZVEGY
- 08 – özvegy, nincs élettársa
- 09 – özvegy, élettárssal él

99 – NEM TUDJA

LEGMAGASABB BEFEJEZETT ISKOLAI VÉGZETTSÉG KÓDJAI:

00 – általános iskolás korú, vagy még nem iskolás korú
01 – kevesebb, mint 8 általános
02 – 8 általános
03 – szakmunkásképző; szakképzés érettségi nélkül
04 – szakközépiskolai érettségi; szakképzést követő érettségi
05 – gimnáziumi érettségi
06 – érettségit követő, nem felsőfokú szakképzés, technikum
07 – felsőfokú szakképzés, felsőfokú technikum
08 – főiskola
09 – egyetem

99 – NEM TUDJA

JÁR-E KÓDJAI:

00 – nem jár
01 – bölcsőde
02 – óvoda
03 – általános iskola
04 – szakmunkásképző
05 – szakközépiskola
06 – gimnázium, 4 osztályos
07 – gimnázium, 5 osztályos
08 – gimnázium, 6 osztályos
09 – gimnázium, 8 osztályos
10 – technikum
11 – felsőfokú technikum
12 – főiskola
13 – egyetem
88 – egyéb

99 – NEM TUDJA

HOL VAN A MUNKAHELYE KÓDJAI:

1 – a településen
2 – közeli faluban
3 – közeli kisvárosban
4 – megyeszékhelyen
5 – Budapesten
6 – egyéb településen
7 – külföldön

9 – NEM TUDJA

DOLGOZIK-E/DOLGOZOTT-E KÓDJAI: HA NYUGDÍJ MELLETT DOLGOZIK, DOLGOZÓNAK JELÖLD! A FŐMUNKÁRA VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!
(FŐMUNKA: AMIT A KÉRDEZETT ANNAK TEKINT. HA BIZONYTALAN: AHOL A LEGTÖBB IDŐT TÖLTI)

HA DOLGOZIK/DOLGOZOTT:
- 01 – alkalmazott
- 02 – vállalkozó, önálló, saját vállalakozásában alkalmazott
- 03 – alkalmi munkát végez, megbízásokat vállal
- 04 – közmunkás

HA NEM DOLGOZIK/NEM DOLGOZOTT:
- 05 – munkanélküli (segélyezett)
- 06 – munkanélküli ellátás nélkül
- 07 – nyugdíjas (öregségi, özvegyi, stb.)
- 08 – rokkantnyugdíjas
- 09 – fogyatékkal élő, tartós betegség miatt nem dolgozik
- 10 – gyermekgondozási szabadságon, gyeden, gyesen, gyeten van („főállású anya” is)
- 11 – háztartásbeli, családját látja el
- 12 – tanuló, továbbképzésen, átképzésen vesz részt
- 13 – ápolási díjon van
- 14 – egyéb okból nem dolgozik (pl. eltartott)

99 – NEM TUDJA

1. Összesen Önnel együtt hányan élnek a családban (egy háztartásban)?

…….…… fő

2. Kérem sorolja fel a háztartás tagjait! Kezdjük Önnel a sort! (KÉRDEZŐ: karikázd be az x-et, ahol ilyen van, ha nem tudja, nem válaszol!)

Sor-száma	Keresztneve	Neme		Születési éve Ha nem tudja: Kb. mikor született? NÉGY SZÁM-JEGGYEL!	Kérde-zetthez való viszonya	Családi állapota	Iskolai végzett-sége	Jár-e valamilyen iskolai rendszerű, végzettséget adó képzésre (nem tanfolyam)? Jár-e bölcsődébe vagy óvodába?	Jelenleg dolgo-zik-e?	**HA DOLGO-ZIK:** Hol van a munka-helye?	Dolgozott-e az elmúlt 12 hónapban? HA SOSEM DOLGO-ZOTT = 88	**HA DOLGO-ZOTT:** Hány hónapot dolgozott az elmúlt 12 hónapban?	Ebből hány hónapot dolgozott közfoglal-koztatásban? (közmunka)
		férfi	nő		KÓD	KÓD	KÓD	KÓD	KÓD	KÓD	KÓD		
KÉRDE-ZETT		1	2	**19** x –	X							x –	x –
2.		1	2	x –								x –	x –
3.		1	2	x –								x –	x –
4.		1	2	x –								x –	x –
5.		1	2	x –								x –	x –
6.		1	2	x –								x –	x –
7.		1	2	x –								x –	x –
8.		1	2	x –								x –	x –
9.		1	2	x –								x –	x –
10.		1	2	x –								x –	x –

3. Önnek összesen hány gyermeke született, beleértve azokat is, akik már nem laknak az Önök háztartásában? (KÉRDEZŐ: HA NEM AZ ANYA A VÁLASZADÓ, AKKOR AZ ANYA GYEREKEINEK A SZÁMA)

..... gyermek
88 – M 99 – NT

4. Melyik évben született a legidősebb gyermeke?

…… évben
9999 – NT

4.a. Van-e vagy korábban volt-e valamelyik gyermeke állami gondoskodásban?

1 – igen → **HA IGEN**: 4.b. Hány gyermeke van vagy volt állami gondoskodásban? ..…… gyermek 99 – NT
2 – nem
9 – NT

5. Most arról a lakásról kérdeznék, amiben jelenleg laknak. Mekkora a lakás alapterülete?

..... m^2
999 – NT

6. Milyen jogcímen laknak ebben a lakásban?

1 – tulajdonos (ill. rokona)
2 – bérlik a lakást az önkormányzattól
3 – magánszemélytől bérlik a lakást
8 – egyéb (szívességi lakó, szolgálati lakásban lakó stb.)
9 – NT

7 – 8. HA TULAJDONOSOK

7. Mit gondol, mennyit ér ez a lakás / ház?

..... Ft-ot 9 – NT

8. Mennyiért tudnák eladni ezt a lakást?

..... Ft-ért 9 – NT

MINDENKITŐL

9. A lakásban ….

a. Hány szoba van? (A FÉLSZOBA IS SZOBÁNAK SZÁMÍT)	……db	
b. Van-e konyha?	1 – igen	2 – nem
c. Van-e fürdőszoba?	1 – igen	2 – nem
d. Van-e vízöblítéses WC?	1 – igen	2 – nem

10. Milyen a lakás, ház vízellátása?

1 – nincs vezetékes víz → **HA NINCS:** 10.a. Milyen messziről hordják a vizet?

…..... méterről 0 – NT

2 – hálózati vízvezetékes
3 – házi vízvezetékes
9 – NT

10.a. Tartozik-e a lakáshoz/ házhoz művelésre alkalmas kert?

1 – igen → **HA IGEN**: 10.b. Termesztenek-e benne zöldséget, gyümölcsöt?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

2 – nem
9 – NT

11. Jellemző-e az alábbi problémák bármelyike a lakásra, amelyben laknak?

	igen	nem	NT
a. beázik a tető	1	2	9
b. nedves a padlózat, a falak	1	2	9
c. korhad az ablakkeret, a padlózat	1	2	9
d. nincs elég fény, a lakás túl sötét	1	2	9
e. zajosak a szomszédok vagy nagy zaj szűrődik be az utcáról	1	2	9
f. bűnözés, erőszak, vandalizmus a környéken	1	2	9

12. Mennyi a … villanyszámla **egy átlagos hónapban**? (ami nincs = 0, NT = 9)

a. villany ……..…… Ft /hó
b. víz és csatorna (figyelem, kéthavonta szokták számlázni) ……..…… Ft /hó
c. fűtés (ha fűtési szezonra tudja, akkor egy hóra – 12-vel osztva – kell átszámítani.) …… Ft /hó
d. gáz (palackos is. Ha a fűtéssel együtt tudja az összeget, akkor a fűtésnél kell megadni.) ……...……Ft /hó
e. bérleti díj és ha van közös költség ……..…… Ft /hó
f. lakáshitel-törlesztés ……...……Ft /hó
g. más hitel (pl. áruhitel) törlesztés ……...……Ft /hó
h. szemétszállítási díj (egy hónapra!) ……..…… Ft /hó
i. egyéb (pl. telefon, TV, lakásbiztosítás stb.) ……..…… Ft /hó

13. Kérem, becsülje meg: mennyi a **háztartás** havi nettó (adózás utáni) összes jövedelme?

..... Ft/hó 8 – M 9 – NT

Ha NEM TUDJA, ill. NINCS VÁLASZ:

13.a. És azt megmondaná, hogy a következő kategóriák közül melyikbe tartozik?

1 – 50 ezer Ft, vagy kevesebb
2 – 51 - 100 ezer Ft
3 – 101 - 150 ezer Ft
4 – 151 - 200 ezer Ft
5 – 201 - 250 ezer Ft
6 – 251 - 300 ezer Ft
7 – 300 ezer Ft felett
8 – M
9 – NT

14. Most különböző jövedelemforrásokat sorolunk fel. Kérem, válassza ki közülük azokat, amelyekből az elmúlt hónapban a család tagjainak jövedelme származott. Hány forint nettó jövedelmük származott ebből? (x – nincs ilyen jövedelemforrásuk)

	Hány forint jövedelmük származott ebből?	NT	X
a. főállásból származó rendszeres munkabér, fizetés	Ft	9	X
b. mellékfoglalkozásból, másodállásból származó jövedelem	Ft	9	X
c. vállalkozásból, üzleti tevékenységből származó jövedelem	Ft	9	X
d. alkalmi munkából származó jövedelem	Ft	9	X
e. közfoglalkoztatásból származó jövedelem	Ft	9	X
f. mezőgazdasági termelésből származó jövedelem	Ft	9	X
g. nyugdíj (bármilyen, árvaellátás is)	Ft	9	X
h. GYES, GYET	Ft	9	X
i. GYED, terhességi gyermekágyi segély (TGYÁS)	Ft	9	X
j. ápolási díj	Ft	9	X
k. családi pótlék	Ft	9	X
l. bármilyen segély, támogatás (pl. foglalkoztatást helyettesítő támogatás, lakásfenntartási támogatás, eseti gyógyszertámogatás, átmeneti segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás stb.)	Ft	9	X
m. álláskeresési/munkanélküli/vállalkozói járadék	Ft	9	X
n. táppénz	Ft	9	X
o. családtól kapott anyagi támogatás	Ft	9	X
p. tartásdíj	Ft	9	X
q. bármilyen más segítő szervezettől, egyéntől kapott anyagi támogatás	Ft	9	X
r. egyéb, éspedig:	Ft	9	X

15. Van-e Önöknek…

	van	nincs, mert nem engedhetik meg maguknak	nincs, egyéb okból	NT
a. automata mosógépük?	1	2	3	9
b. színes televíziójuk?	1	2	3	9
c. vezetékes telefonjuk?	1	2	3	9
d. mobiltelefonjuk?	1	2	3	9
e. személygépkocsijuk?	1	2	3	9

16. Kérem mondja meg, hogy a háztartásban élő minden 18 éves és fiatalabb gyermeke számára biztosítottak-e az alábbiak?

HA NEM: Miért nem? (CSAK KÉRDEZD ÉS SOROLD BE!)

			Miért nem?			
	igen	nem	nem engedhetik meg maguknak	egyéb ok	NT	X
a. hétköznap napi három étkezés (óvodai, iskolai étkezéssel együtt)	1	2	1	2	9	X
b. hétvégén napi három étkezés	1	2	1	2	9	X
c. legalább naponta egyszer hús, húskészítmény, hal (vagy ennek megfelelő vegetáriánus étel)	1	2	1	2	9	X
d. naponta friss zöldség és gyümölcs fogyasztása	1	2	1	2	9	X
e. két pár megfelelő cipő (beleértve 1 pár minden időben használható cipőt)	1	2	1	2	9	X
f. újonnan vásárolt (nem használt) ruha	1	2	1	2	9	X
g. meleg téli felsőruha	1	2	1	2	9	X
h. külön fekhely	1	2	1	2	9	X
i. kültéri játékok (kerékpár, görkorcsolya, roller stb.)	1	2	1	2	9	X
j. beltéri játékok (készségfejlesztő babajátékok, építő kockák, társasjátékok, számítógépes játékok)	1	2	1	2	9	X
k. különleges események megünneplése (születésnap, névnap, vallási ünnepek)	1	2	1	2	9	X
l. baráti köre rendszeres meghívása közös játszásra és étkezésre	1	2	1	2	9	X
m. évente legalább egy hét üdülés, nyaralás	1	2	1	2	9	X

16.a. Önökhöz elérhető közelségben van-e olyan szabad terület, ahol az Ön gyermeke biztonságban játszhat?

1 – van

2 – nincs

9 – NT

17. Előfordult-e az elmúlt 1 évben, hogy nem jutott elég pénzük...

	előfordult	nem fordult elő	nem költenek ilyesmire	NT
a. ennivalóra?	1	2	0	9
b. rezsire?	1	2	0	9
c. a lakás megfelelő fűtésére?	1	2	0	9
d. gyógyszerek kiváltására?	1	2	0	9
e. orvosi ellátásra?	1	2	0	9
f. gyermekek iskolai, óvodai költségeire?	1	2	0	9
g. szükséges közlekedésre?	1	2	0	9
h. társasággal, családdal való együttlétre, szórakozásra?	1	2	0	9

18. Megengedhetik-e maguknak, hogy évente legalább egy hétre mindannyian együtt elmenjenek nyaralni?

1 – megengedhetik maguknak
2 – megengedhetik maguknak, de nem teszik
3 – nem engedhetik meg maguknak
9 – NT

19. Előfordult-e az elmúlt 12 hónapban, hogy hónap végére elfogyott a pénzük?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

20. Tegyük fel, hogy egy váratlan, nagyobb összegű (kb. 60 ezer Ft-os) kiadás jelentkezik. Képes-e a háztartás arra, hogy egy ilyen kiadást a saját forrásaiból fedezzen?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

21. Hogy érzi, Önök anyagilag...

1 – gondok nélkül élnek,
2 – beosztással jól kijönnek,
3 – éppen hogy kijönnek a havi jövedelmükből,
4 – hónapról hónapra anyagi gondjaik vannak, vagy
5 – nélkülözések között élnek?
9 – NT

22. Véleménye szerint egy olyan családnak, mint az Önöké, a mai körülmények között havonta hány forintra lenne szüksége ahhoz, hogy megfelelő színvonalon megéljen?

…….. Ft/hó

9 – NT

23. Mostanában sokat beszélnek nálunk a szegénységről. Ön mit mondana: jelenleg Önök...

1 – teljes mértékben szegények,
2 – bizonyos értelemben szegények, vagy
3 – nem szegények?

9 – NT

24. És 3 évvel ezelőtt Önök...

1 – rosszabbul éltek,
2 – alapvetően ugyanígy éltek, vagy
3 – jobban éltek?

9 – NT

25. Mit gondol, hogyan fog alakulni a helyzetük a következő évben?

1 – javulni fog,
2 – nem változik, vagy
3 – romlani fog?

9 – NT

26. Részesült-e az elmúlt 12 hónapban valaki a családtagok közül a következő természetbeni ellátásokból vagy személyes szolgáltatásokból?

	igen	nem	NT
a. közgyógyellátás	1	2	9
b. szociális étkeztetés	1	2	9
c. családsegítés, gondozás családsegítőtől vagy gyermekjóléti szolgálattól	1	2	9
d. élelmiszer, tüzelő juttatás	1	2	9
e. fogyatékosokat támogató szolgálat, fogyatékosok nappali intézménye	1	2	9
f. adósságkezelési szolgáltatás	1	2	9
g. tankönyv, gyermekintézmény térítési díjának átvállalása (ingyenes étkezés)	1	2	9
h. kisállat, vetőmag (pl. szociális földprogram vagy a Minden gyerek lakjon jól! programok keretében)	1	2	9

27. Sokan vannak ma Magyarországon, akiknek valamilyen tartozásuk, kifizetési hátralékuk van. A következők közül van-e Önöknek valamilyen kifizetési hátralékuk vagy adósságuk?

	van hátralékuk	nincs hátralékuk	nincs ilyen költségük	NT
a. lakbér, albérleti díj, közös költség **elmaradásuk**	1	2	0	9
b. lakáshitel, áruhitel esetében törlesztőrészlet **elmaradásuk**	1	2	0	9
c. gázszámla **elmaradásuk**	1	2	0	9
d. áram(villany)számla **elmaradásuk**	1	2	0	9
e. víz-, csatornaszámla, távfűtésszámla **elmaradásuk**	1	2	0	9
f. egyéb rezsiköltség (pl. telefon, TV, lakásbiztosítás) **elmaradásuk**	1	2	0	9
g. bolti tartozásuk	1	2	0	9
h. tartozás családnak / barátnak / ismerősnek	1	2	0	9
i. egyéb, éspedig	1	2	0	9

28. Kérem, próbálja összeszámolni, hogy mindent egybevetve, hány forint kifizetési elmaradásuk, hátralékuk van? (KÉRDEZŐ: Tisztázd, hogy hitelfelvétel, tartozás esetében a törlesztőrészlet elmaradásról, nem pedig a hitel nagyságáról van szó!)

..... Ft 9 – NT

29. Fenyegeti-e Önöket annak veszélye, hogy tartozás miatt elveszítik a jelenlegi lakásukat?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

30. Előfordult-e az <u>utolsó 3 évben</u>, hogy kikapcsolták Önöknél...

HA IGEN: És most mi a helyzet: ki van kapcsolva ...

					HA IGEN: → És jelenleg ki van kapcsolva?		
	Igen	nem	Nincs bevezetve	NT	igen	nem	NT
a. a villanyáramot?	1	2	0	9	1	2	9
b. a vizet?	1	2	0	9	1	2	9
c. a gázt?	1	2	0	9	1	2	9

31. Most néhány, a közelmúltban bevezetett intézkedésről kérdezem. Hallott-e arról, hogy a gyerek 50 óra igazolatlan iskolai hiányzása után nem fizetnek iskoláztatási támogatást a családnak?

31.a. Egyetért-e ezzel?
31.b. Érintette-e ez az Önök családját?

	Hallott-e róla?			Egyetért-e ezzel?			Érintette-e a családját?		
Hallott-e arról, hogy…	igen	nem	NT	igen	nem	NT	igen	nem	NT
a. 50 óra igazolatlan iskolai hiányzás után nem fizetnek iskoláztatási támogatást?	1	2	9	1	2	9	1	2	9
b. rendőr kísérheti az igazgatóhoz azt a 14 év alatti diákot, aki igazolatlanul hiányzik az iskolából?	1	2	9	1	2	9	1	2	9
c. az önkormányzat elrendelheti, hogy segélyt, közmunkát csak az kaphat, akinek rendezett a lakókörnyezete?	1	2	9	1	2	9	1	2	9
d. a család a gyermekek után adókedvezményt kap?	1	2	9	1	2	9	1	2	9
e. a tankötelezettség életkorát 16 évre csökkentették?	1	2	9	1	2	9	1	2	9
f. a rokkantnyugdíjasok jogosultságát felülvizsgálják?	1	2	9	1	2	9	1	2	9

32. Most az egészségi állapotára vonatkozóan kérdezem. Mit mondana, az Ön egészségi állapota...

1 – kiegyensúlyozottan jó,
2 – változó, de inkább jónak mondható,
3 – változó, nem kielégítő, vagy
4 – egészségi állapota inkább rossz?
9 – NT

33. Van-e valamilyen tartós vagy krónikus egészségügyi problémája?

1 – van
0 – nincs
9 – NT

34. Ön mennyire tartja magát egészségesnek?

1 – egészségesebb, mint az Önhöz hasonló korúak,
2 – olyan egészséges, mint a hasonló korúak általában, vagy
3 – rosszabb az egészségi állapota, mint a hasonló korúaké?
9 – NT

35. Az elmúlt **4 hétben** milyen gyakran érezte…

	állandóan	gyakran	időnként	ritkán	soha	NT
a. azt, hogy tele van életerővel?	1	2	3	4	5	9
b. azt, hogy nagyon ideges?	1	2	3	4	5	9
c. azt, hogy annyira letört, hogy semmi sem tudja felvidítani?	1	2	3	4	5	9
d. nyugodtnak és békésnek magát?	1	2	3	4	5	9
e. azt, hogy tele van energiával?	1	2	3	4	5	9
f. szomorúnak és kedvetlennek magát?	1	2	3	4	5	9
g. azt, hogy kimerült?	1	2	3	4	5	9
h. boldognak magát?	1	2	3	4	5	9
i. azt, hogy fáradt?	1	2	3	4	5	9

36. Országunkban az emberek sokféle nemzetiséghez vagy etnikumhoz tartoznak. Ön milyen nemzetiségűnek tartja magát <u>elsősorban</u>?

1 – magyar
2 – német
3 – szerb
4 – horvát
5 – román
6 – szlovák
7 – roma/cigány
8 – egyéb, éspedig: .....
88 – M
99 – NT

37. És milyen nemzetiségűnek tartja magát <u>másodsorban</u>?

0 – nem tartozik más nemzetiséghez
1 – magyar
2 – német
3 – szerb
4 – horvát
5 – román
6 – szlovák
7 – roma/cigány
8 – egyéb, éspedig: .....
88 – M
99 – NT

38. Van-e a családban olyan személy, aki románnak/cigánynak vallja magát? (Ha az előző kérdések valamelyikére igennel válaszolt, akkor **rajta kívül**)

1 – van
2 – nincs
9 – NT

39. Ön vagy a háztartásban élők közül valaki tagja-e valamilyen ...

	sosem volt tag	korábban tag volt	most is tag	NT
a. civil vagy egyházi szervezetnek?	0	1	2	9
b. politikai pártnak, szervezetnek?	0	1	2	9

40. Előfordult-e az elmúlt évben, hogy Ön vagy a háztartás valamely tagja önként segített ...

	nem fordult elő	alkalmanként előfordult	rendszeresen előfordult	NT
a. politikai pártnak, civil szervezetnek	0	1	2	9
b. egyházi szervezetnek	0	1	2	9
c. települési közösségnek, lakóközösségnek	0	1	2	9
d. oktatási intézménynek	0	1	2	9
e. rokonoknak, barátoknak, szomszédoknak	0	1	2	9
f. egyébnek (pl. idegeneknek) …….	0	1	2	9

41. Ön születése óta ezen a településen él?

1 – igen

2 – nem → **HA NEM**: Melyik évben költözött a településre? …….. évben 9 – NT

42. Mennyire szeret ezen a településen lakni, ahol most él? Kérem, osztályozzon 1-től 5-ig az iskolában megszokott módon, ahol az 5-ös azt jelenti, hogy nagyon szeret itt lakni, az 1-es azt, hogy egyáltalán nem szeret!

egyáltalán nem szeret				nagyon szeret	NT
1	2	3	4	5	9

43. Tervezi-e hogy elköltözik a településről?

1 – igen

→ **43.a. HA IGEN:** Mikorra tervezi az elköltözést?

1 – egy éven belül
2 – 1-10 éven belül
3 – több, mint 10 év múlva
9 – NT

→ **43.b.** Hová költözne?

1 – faluba, a járáson/kistérségen belül
2 – városba, a járáson/kistérségen belül
3 – faluba, a járáson/kistérségen kívül
4 – városba, a járáson/kistérségen kívül
5 – külföldre
9 – NT

2 – nem

9 – NT

44. Hallott-e arról, hogy az Önök kistérsége részt vesz a gyermekszegénység elleni programban/gyerekesély programban?

1 – igen

2 – nem → **Ugrás a 47. kérdésre!**

9 – NT

45. Kérem, mondja meg, hogy a családjában van-e olyan 0-17 év közötti gyermek, aki részt vett a gyerekesély program keretében szervezett programokban, vagy igénybe vette a gyerekesély program szolgáltatásait?

1 – igen

2 – nem

9 – NT

46. Ön vagy a család valamely más felnőtt tagja részt vett-e a gyerekesély program keretében szervezett programokban vagy igénybe vette-e a gyerekesély program szolgáltatásait?

1 – igen **46.a. HA IGEN:** Milyen minőségben vett részt?

1 – résztvevőként, igénybe vevőként (pl. képzésen, előadáson)
2 – kísérőként
3 – önkéntes segítőként
4 – egyéb, éspedig:……..
9 – NT

TÖBB VÁLASZ LEHET

2 – nem

9 – NT

MINDENKITŐL

47. Kérjük, mondja el saját szavaival, hogy mit tart a településen jónak, előnyösnek a gyerekek szempontjából?

……

……

……

48. És mit tart hiányosságnak, mire lenne szükség a településen ahhoz, hogy a gyerekeknek jobb helyzetük legyen?

……

……

……

KÖSZÖNJÜK A VÁLASZADÁST!
(KÉRDEZŐ: FOLYTASD A GYERMEKKÉRDŐÍVVEL!)

KÉRDÉSEK A KÉRDEZŐNEK

K1. Hogyan ítéled meg a lakást?

	igen	nem	NT
a. A lakás sötét vagy berendezése sivár, egyhangú.	1	2	9
b. A lakás mindazon helyiségei, melyeket alkalmad volt megfigyelni, nagyjából tiszták.	1	2	9
c. A lakás mindazon helyiségei, melyeket alkalmad volt megfigyelni, nagyjából rendezettek.	1	2	9
d. Az épület biztonságos egy gyerek számára (nem balesetveszélyes, nem rejt egészségügyi kockázatot).	1	2	9
e. Az udvar rendezett	1	2	9
f. A környező házak jó állapotúak, rendezettek	1	2	9
g. Az utca földút	1	2	9

K2. Jelen volt-e a kérdezett gyereke, gyerekei a beszélgetésen?
1 – igen 2 – nem

K3. **HA IGEN**: Az interjú alatt hogyan viselkedett az anya/a kérdezett a jelen lévő gyerekkel?

	igen	nem	NT
a. Az anya / a kérdezett bátorította a gyereket, hogy vegyen részt a társalgásban.	1	2	9
b. Az anya / a kérdezett válaszolt a gyerek kérdéseire, kéréseire.	1	2	9
c. Az anya / a kérdezett beszélgetett a gyerekkel (nem számít beszélgetésnek, ha csak rászólt a gyerekre, vagy negatív megjegyzést tett rá).	1	2	9
d. Az anya / a kérdezett bemutatta a kérdezőt a gyereknek.	1	2	9
e. Amikor az anya / a válaszoló a gyerekről beszélt, vagy mondott valamit a gyereknek, a hangneme, illetve ahogy beszélt, az a gyerek iránti pozitív érzéseiről tanúskodott.	1	2	9

A KÉRDEZÉS VÉGE: ..... óra ..... perc

HÁZTARTÁS sorszáma

Gyermek sorszáma
a háztartástáblából

.....

év

hó

Gyermek keresztneve

Gyermek születési ideje

Hány éves?

Családok

Gyermek kérdőív

2014

A válaszadás önkéntes!

Település neve: ..... :

Kijelentem, hogy az általam kezelt és felvett adatokat bizalmasan kezelem, azokat csak a kutatásban illetékes személynek adom át.

Kérdező aláírása: .....

A CSALÁDBAN LÉVŐ ÖSSZES 0-17 ÉVES GYEREKRE KI KELL TÖLTENI 1-1 KÉRDŐÍVET!

KÉRDEZŐ: Tisztázd, hogy minden kérdés a címlapon szereplő keresztnevű gyerekre vonatkozik!

1. Meg tudná mondani, hogy mennyi volt a gyermek súlya, amikor megszületett?

…….. gramm

9 – NT → **HA NEM TUDJA**: 1.a. És azt meg tudná-e mondani, hogy….

1 – 1500 gramm alatti,

2 – 1500-2500 gramm közötti, vagy

3 – 2500 gramm feletti súllyal született-e a gyermek?

9 – NT

2. A gyermek jár(t)-e bölcsődébe?

1 – igen → **HA JÁR(T):** 2.a. Hány éves korától? ……. év 99 – NT

2 – nem

9 – NT

3. A gyermek jár(t)-e Biztos Kezdet gyerekházba?

1 – igen → **HA JÁR(T):** 3.a. Összesen hány hónapot járt? ……. hó 99 – NT

KÉRDEZŐ: ha évet mond, számold át hónapra!

3.b. Milyen gyakorisággal járt?

1 – naponta

2 – hetente többször

3 – havonta többször

4 – havonta egyszer vagy ritkábban

9 – NT

2 – nem

9 – NT

4. Járt-e a gyerek gyógytornára, fejlesztő tornára, logopédiai fejlesztésre, vagy egyéb, szakember által javasolt fejlesztésre?

1 – igen →**HA IGEN**: 4.a. Hány éves volt a gyerek, amikor elkezdődött a fejlesztése?

……. éves 9 – NT

2 – nem

9 – NT

5. Most a gyermek egészségi állapotáról kérdezek.
Van-e a gyermeknek hallásproblémája?

1 – van

2 – nincs

9 – NT

6. Van-e a gyermeknek látásproblémája?

1 – van → **HA VAN**: 6.a. Milyen súlyos a probléma?

1 – nem súlyos, szemüveggel jól lát

2 – gyengénlátó

3 – egyik szemére vak

4 – mindkét szemére vak

9 – NT

2 – nincs

9 – NT

7. Van-e a gyermeknek valamilyen EGYÉB tartós egészségügyi problémája (pl. asztma, allergia, reflux stb.)?

1 – van

2 – nincs → **ugrás a 9-re!**

9 – NT

8. Kérem, mondja meg, hogy az alábbiak közül milyen betegségei vannak a gyermeknek!

	Van	Nincs	NT	X
a. mozgásszervi (csontozat, izületek, izomzat) rendellenesség	1	2	9	X
b. keringési betegség (pl. szívrendellenesség)	1	2	9	X
c. tartós idegrendszeri betegség (pl. epilepszia)	1	2	9	X
d. emésztőrendszeri betegség (fekély, reflux stb.)	1	2	9	X
e. asztma	1	2	9	X
f. egyéb légzőszervi betegség	1	2	9	X
g. allergia (szénanátha, ekcéma)	1	2	9	X
h. depresszió vagy más pszichikai betegség	1	2	9	X
i. kóros soványság	1	2	9	X
j. kóros kövérség	1	2	9	X
k. egyéb betegség, éspedig:……	1	2	9	X

9. Ön szerint a gyermek a korához képest testileg…

1 – kevésbé fejlett,

2 – átlagosan fejlett, vagy

3 – az átlagosnál fejlettebb?

9 – NT

10. Ön szerint a gyermek a korához képest értelmileg…

1 – kevésbé fejlett,
2 – átlagosan fejlett, vagy
3 – az átlagosnál fejlettebb?
9 – NT

11. Van-e a gyermeknek az életkorának megfelelő könyve? (KÉRDEZŐ: A testvérével közös könyv is. Tisztázd, hogy a kötelező iskolai tankönyvek nem számítanak bele!)

1 – van **HA VAN: 11.a.** Körülbelül hány életkorának megfelelő könyve van a gyermeknek?
- 1 – 1 és 3 között
- 2 – 4 és 9 között
- 3 – 10 és 19 között
- 4 – 20 vagy több
- 9 – NT

2 – nincs **HA NINCS: 11.b.** Miért nincs?
- 1 – nem engedhetik meg maguknak
- 2 – egyéb ok
- 9 – NT

9 – NT

12. Együtt szokott-e a gyermek étkezni <u>mindkét</u> szülőjével? (KÉRDEZŐ: Ha nem édesapjával, édesanyjával él egy háztartásban, akkor a nevelőszülőjével)

1 – igen **HA IGEN: 12.a.** Milyen gyakran?
- 1 – minden nap,
- 2 – hetente többször,
- 3 – hetente egyszer,
- 4 – havonta egyszer, vagy
- 5 – még ritkábban
- 9 – NT

2 – nem
9 – NT

0-9 ÉVES GYEREKEKRE

13. Szoktak-e Önök otthon a gyermeknek mesét olvasni vagy mondani?

1 – igen → **HA IGEN: 13.a.** Milyen gyakran szoktak?
- 1 – minden nap
- 2 – nagyjából kétnaponta
- 3 – havonta néhány alkalommal
- 4 – évente néhány alkalommal

2 – nem 9 – NT
9 – NT

3–17 ÉVES GYEREKEKRE

14. Hány éves korától jár(t) a gyermek óvodába?

..... éves korától
0 – nem járt óvodába → **ugrás a 17. kérdésre!**
99 – NT

15. Hány éves koráig járt a gyermek óvodába?

..... éves koráig
88 – jelenleg is óvodás
99 – NT

16. Felvették-e akkor az óvodába, amikor kérte?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

17. Szokott-e a gyermeke számítógépet használni?

1 – igen → **17.a. HA IGEN**: Hol szokott számítógépet használni?

TÖBB VÁLASZ LEHET

1 – az iskolában/óvodában
2 – teleházban, közösségi helyeken
3 – barátoknál, rokonoknál
4 – otthon
9 – NT

2 – nem
9 – NT

18. Szokott-e a gyermeke internetet használni?

1 – igen → **18.a. HA IGEN**: Hol szokott internetet használni?

TÖBB VÁLASZ LEHET

1 – az iskolában/óvodában
2 – teleházban, közösségi helyeken
3 – barátoknál, rokonoknál
4 – otthon
9 – NT

2 – nem
9 – NT

6-17 ÉVESEK GYEREKEKRE

19. Hány éves korában kezdte el a gyerek az általános iskolát?

..... éves korában → **19.a. HA 7 ÉVESEN VAGY KÉSŐBB:** Mi volt ennek az oka?

TÖBB VÁLASZ LEHET!

1 – év-vesztes
2 – szülő kérése
3 – iskolaéretlen volt
4 – beteg volt
5 – egyéb ok, éspedig ….....
9 – NT

0 – még nem iskolás
99 – NT

20. Valamilyen probléma miatt most vagy régebben járt-e kisegítő, felzárkóztató osztályba?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

21. Volt-e magántanuló, vagy eltanácsolták-e valamelyik iskolából?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

22. Ismételt-e évet az általános iskolában?

1 – igen **22.a. HA IGEN:** Hányszor? …..... alkalommal
9 – NT

2 – nem
9 – NT

23. Mennyi volt a gyermek utolsó év végi tanulmányi átlageredménye?
Ha pótvizsgázott, mennyi volt a pótvizsga utáni tanulmányi átlageredménye?

..... **,** .....
9 – NT

24. Hányadik osztályba jár jelenleg?

..... osztályba

88 – jelenleg nem jár iskolába → **ugrás a 29-re!**
99 – NT

25. Milyen tantervű osztályba jár?

1 – normál osztály/csoport
2 – gyógypedagógiai osztály/csoport
3 – tagozatos osztály/csoport, éspedig: ……..
9 – NT

26. Jár-e jelenleg napközibe?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

27. Igénybe veszi-e az iskolai étkeztetést....

	Igen	nem	NT
a. iskolaévben	1	2	9
b. nyáron	1	2	9

28. **HA ÉTKEZIK AZ ISKOLÁBAN**

Az iskolai étkezéséért…

1 – a teljes összeget,
2 – az összeg egy részét, vagy
3 – semmit nem fizetnek?
9 – NT

28.a. A gyermek dohányzik-e?

1 – rendszeresen
2 – alkalmanként
3 – sohasem
9 – NT

28.b. A gyermek fogyaszt-e alkoholt?

1 – rendszeresen
2 – alkalmanként
3 – sohasem
9 – NT

29. Jár-e a gyermek valamilyen különórára (pl: sport-, zene-, színház-, táncórára), vagy tagja-e ilyen célú szervezetnek, egyesületnek?

1 – igen
2 – nem
9 – NT

30. Milyen gyakran olvas a gyermek kedvtelésből?

1 – minden nap
2 – hetente néhány alkalommal
3 – havonta néhány alkalommal
4 – évente néhány alkalommal
5 – sohasem
9 – NT

31. Az elmúlt évben volt-e a gyermek valamelyik családtaggal, vagy a család szervezésében múzeumban, zenei vagy színházi előadáson? (KÉRDEZŐ: az iskolai szervezésű programokat ne számítsd!)

1 – igen

2 – nem

9 – NT

32. Ha a család együtt néz TV-t, meg szokták-e beszélni Önök a gyermekkel a látottakat?

1 – igen

2 – nem

8 – nincs TV-jük

9 – NT

32.a. Most arról kérdezzük, hogyan tölti gyermeke a szabadidejét. Mennyire jellemző, hogy a gyerek a szabadidejében….

Mennyire jellemző, hogy…	teljesen jellemző	inkább jellemző	inkább nem jellemző	egyáltalán nem jellemző	NT
a. tv-t néz	4	3	2	1	9
b. számítógépezik	4	3	2	1	9
c. otthon játszik (egyedül, vagy testvéreivel)	4	3	2	1	9
d. szüleinek segít (háztartásban, üzletben stb.)	4	3	2	1	9
e. szervezett programon vesz részt	4	3	2	1	9
f. sportol, kirándul	4	3	2	1	9
g. barátaival, haverjaival találkozik	4	3	2	1	9
h. presszóba, bárba, kocsmába jár	4	3	2	1	9
i. csavarog, lődörög	4	3	2	1	9
j. egyáltalán nincs szabadideje	4	3	2	1	9
k. semmit sem csinál	4	3	2	1	9
l. egyéb tevékenységet végez	4	3	2	1	9

33. A gyermek számára biztosítottak-e az alábbiak?
HA NEM: Miért nem? (CSAK KÉRDEZD ÉS SOROLD BE!)

			Miért nem?			
	Igen	Nem	Nem engedhetik meg maguknak	Egyéb ok	NT	X
a. megfelelő hely tanulásra, házi feladat elkészítésére	1	2	1	2	9	X
b. íróasztal	1	2	1	2	9	X
c. minden, az iskola, óvoda által elvárt felszerelés	1	2	1	2	9	X
d. szótár	1	2	1	2	9	X
e. rendszeres szabadidős tevékenységben való részvétel (pl. sportolási lehetőség, ifjúsági programok)	1	2	1	2	9	X
f. fizetős iskolai kirándulásokon és programokon való részvétel	1	2	1	2	9	X
g. fizetett különóra (nyelv, zene, fejlesztő foglalkozás, sport, stb.)	1	2	1	2	9	X
h. zsebpénz	1	2	1	2	9	X

MINDENKITŐL

34. Talán korai még erről beszélni, mégis mit gondol, milyen iskolai végzettséget fog a gyermeke szerezni?

1 – legfeljebb 8 osztály
2 – szakiskola
3 – szakközépiskola
4 – gimnázium
5 – felsőfok
9 – NT

HA A GYEREK ÓVODÁBA JÁR

Most néhány kérdést szeretnék feltenni a gyermek jelenlegi óvodájáról.

35. Melyik óvodába jár a gyermek jelenleg?

…… (óvoda neve és települése)

9 – NT, NV

36. Mennyire jellemzők a gyermek jelenlegi óvodájára a következők?

	teljesen jellemző	inkább jellemző	inkább nem jellemző	egyáltalán nem jellemző	NT
a. Jók az óvónők.	4	3	2	1	9
b. Az óvodában figyelembe veszik a gyerek kéréseit, igényeit.	4	3	2	1	9
c. Partnernek tekintik a szülőket.	4	3	2	1	9
d. A szülők bekapcsolódhatnak a programok kialakításába, szervezésébe.	4	3	2	1	9
e. Jó a gyerekközösség.	4	3	2	1	9
f. A gyerek jól fejlődik.	4	3	2	1	9
g. Az óvoda berendezése, bútorzata megfelelő	4	3	2	1	9
h. Az óvoda játékokkal, eszközökkel való felszereltsége megfelelő.	4	3	2	1	9
i. Sok az erőszakos, verekedő gyerek.	4	3	2	1	9
j. Túlzsúfoltak a csoportok.	4	3	2	1	9

37. Mennyire jellemző az óvodára, hogy magas a roma gyerekek aránya?

1 – nagyon jellemző
2 – inkább jellemző
3 – inkább nem jellemző
4 – egyáltalán nem jellemző

9 – NT, NV

38. Véleménye szerint általában melyik jobb: ha egy óvodában a roma és a nem roma gyerekek egy csoportba, vagy ha külön csoportba járnak?

1 – ha egy csoportba járnak
2 – ha külön csoportba járnak
9 – NT

39. Kérem, saját szavaival mondja el, hogy mit tart az óvoda sikereinek, erősségeinek?

……

……

……

40. És mit tart az óvoda hiányosságainak, fejlesztendő területeinek?

……

……

……

HA A GYEREK ISKOLÁBA JÁR

Most néhány kérdést szeretnék feltenni a gyermek jelenlegi iskolájáról.

41. Melyik iskolába jár a gyermek jelenleg?

…… (iskola neve és települése)

9 – NT, NV

42. Mennyire jellemző az iskolában a drogprobléma, túlzott alkoholfogyasztás a gyerekek között?

1 – nagyon jellemző
2 – inkább jellemző
3 – inkább nem jellemző
4 – egyáltalán nem jellemző
9 – NT

43. Mennyire igazak a következő állítások a gyermek jelenlegi iskolájára?

	teljesen igaz	inkább igaz	inkább nem igaz	egyáltalán nem igaz	NT
a. Jók a pedagógusok.	4	3	2	1	9
b. Figyelembe veszik a gyerek kéréseit, igényeit.	4	3	2	1	9
c. Partnernek tekintik a szülőket.	4	3	2	1	9
d. A szülők bekapcsolódhatnak a programok kialakításába, szervezésébe.	4	3	2	1	9
e. Jó a gyerekközösség	4	3	2	1	9
f. A gyerek jól fejlődik.	4	3	2	1	9
g. Az iskola berendezése, bútorzata megfelelő	4	3	2	1	9
h. Az iskola eszközökkel való felszereltsége megfelelő.	4	3	2	1	9
i. Sok az erőszakos, verekedő gyerek.	4	3	2	1	9
j. Túlzsúfoltak az osztályok.	4	3	2	1	9

44. Mennyire jellemző az iskolára, hogy magas a roma tanulók aránya?

1 – nagyon jellemző

2 – inkább jellemző

3 – inkább nem jellemző

4 – egyáltalán nem jellemző

9 – NT, NV

45. Véleménye szerint általában melyik jobb: ha egy iskolában a roma és a nem roma gyerekek egy osztályba, vagy ha külön osztályba járnak?

1 – ha egy osztályba járnak

2 – ha külön osztályba járnak

9 – NT

46. Kérem, saját szavaival mondja el, hogy mit tart az iskola sikereinek, erősségeinek?

……

……

……

47. És mit tart az iskola hiányosságainak, fejlesztendő területeinek?

……

……

……

KÖSZÖNJÜK, HOGY VÁLASZAIVAL SEGÍTETTE MUNKÁNKAT!